Sira Consulting

Regeldrukonderzoek DDR ViDA

Eindrapport



Regeldrukonderzoek DDR ViDA

Eindrapport

Sira Consulting
23 oktober 2026
Versie 1.0

Sira Consulting B.V. is inhoudelijk verantwoordelijk voor deze rapportage. De in deze rapportage opgenomen teksten en onderzoeksresultaten mogen uitsluitend worden gebruikt als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken mits de bron duidelijk wordt vermeld. Sira Consulting B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

BTW NR NL 8109.155.46.B01 **BIC RABONL2U** **IBAN NL25 RABO 0103 2903 46** **KVK 30182559**

Inhoud

Managementsamenvatting 4
1 Inleiding 6
2 Voorziene wijzigingen 8
2.1 E-facturatie 8
2.2 E-rapportage 9

3 Methode 11
3.1 Werkwijze berekening regeldruk 11
3.2 Casussen 11
3.3 Uitgangspunten 13

4 Regeldrukgevolgen 18
4.1 Facturatie 18
4.2 Rapportage 31
4.3 Kennisname 41
4.4 Vergelijking andere onderzoeken 43

5 Conclusies 46
5.1 Regeldrukgevolgen e-facturatie 46
5.2 Regeldrukgevolgen e-rapportage 47
5.3 Representativiteit 49

6 Aanbevelingen 50

Bijlage I Europese standaard EN 16931 52
Bijlage II Interviewtoelichting 53
II.I Introductie 53
II.II Interviewonderwerpen 53
II.III Achtergrondinformatie 56

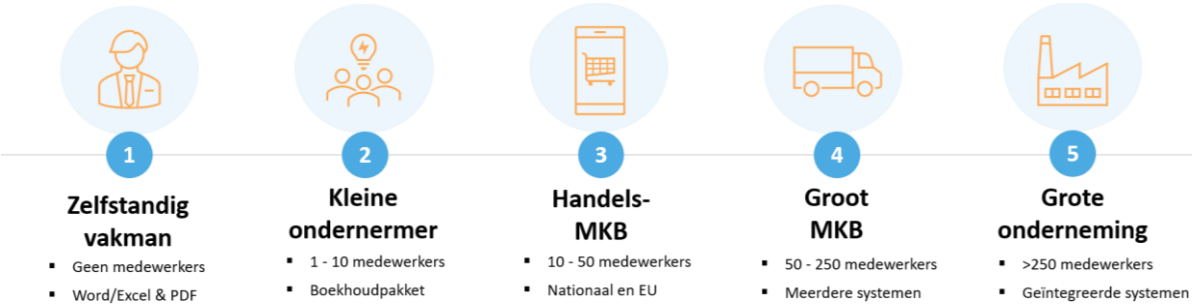
Managementsamenvatting

Met de Digital Reporting Requirements uit het Europese pakket *VAT in the Digital Age* (ViDA-DRR) wordt het btw-stelsel verder gedigitaliseerd. Vanaf 1 juli 2030 worden e-facturatie en e-rapportage verplicht voor bepaalde grensoverschrijdende transacties binnen de Europese Unie. Nederland is voornemens om e-facturatie ook voor binnenlandse transacties (B2B) verplicht te stellen vanaf 1 juli 2030, gevolgd door e-rapportage vanaf 1 juli 2031. Sira Consulting heeft de eenmalige en structurele regeldrukeffecten van e-facturatie en e-rapportage onderzocht.

Onderzoeksaanpak

Het onderzoek geeft aan de hand van vijf casussen inzicht in de mogelijke regeldrukeffecten voor verschillende typen ondernemingen. Deze vijf casussen staan weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 1. Overzicht casussen



De casussen geven een doorsnede van de verschillende typen bedrijven met verschillende eigenschappen die met de Nederlandse implementatie van ViDA te maken gaan krijgen. De vijf casussen zijn niet statistisch representatief voor het Nederlandse bedrijfsleven en geven daardoor ook geen compleet landelijk beeld. Wel bieden de resultaten inzicht in de aard en mogelijke omvang van de verschillende regeldrukeffecten waar bedrijven mee te maken gaan krijgen.

Het onderzoek is uitgevoerd door negen interviews te houden met ondernemers uit de verschillende casussen, met financieel dienstverleners en softwareleveranciers. Daarnaast zijn ook de opmerkingen en aandachtspunten uit de MKB-toets meegenomen in het onderzoek. Het project is begeleid door zowel een begeleidingscommissie met vertegenwoordigers van de betrokken ministeries en de Belastingdienst als een klankbordgroep met een brede vertegenwoordiging uit het bedrijfsleven. Met deze beide groepen zijn zowel de aanpak als de conceptresultaten inhoudelijk besproken en zij hebben de mogelijkheid gehad om te reageren op het conceptrapport.

De regeldrukgevolgen zijn in kaart gebracht in vier categorieën:

- Eenmalige regeldruk e-facturatie: welke investeringen moeten ondernemers doen om te gaan kunnen voldoen aan de voorgenomen regelgeving. Dit betreft zowel de aanschaf of aanpassing van softwaresystemen als het leren werken volgens de nieuwe verplichtingen.
- Structurele regeldruk e-facturatie: Wat is de invloed van de nieuwe verplichting op de dagelijkse praktijk. Welke meer- of minderkosten ervaren ondernemers door e-facturatie.
- Eenmalige regeldruk e-rapportage: welke investeringen moeten ondernemers doen om ook aan de e-rapportage te kunnen voldoen. Zowel in eigen tijd als externe kosten.
- Structurele regeldruk e-rapportage: Welke meer- of minderkosten ervaren ondernemers. Zo vervalt de Opgaaf ICP, maar zijn er wel kosten voor de e-rapportage.

Resultaten

Eenmalige implementatiekosten verschillen sterk tussen ondernemingen

De invoering van e-facturatie vraagt een eenmalige investering in het aanpassen of aanschaffen van software, het verwerken van stamgegevens en het aanpassen van werkprocessen. De omvang van deze werkzaamheden verschilt sterk per onderneming. Ondernemingen die al gebruikmaken van een geschikte boekhoudsoftware kunnen veelal voortbouwen op bestaande systemen, waardoor aanpassingen beperkt blijven. Voor ondernemingen die nog weinig gebruikmaken van digitale systemen kan de overstap meer tijd en kosten met zich meebrengen. Ook ondernemingen met complexere systemen kunnen te maken krijgen met omvangrijke aanpassingen en testwerkzaamheden.

E-facturatie biedt mogelijkheden voor structurele besparingen door automatisering

Uit de onderzochte casussen blijkt dat verdere automatisering door e-facturatie kan leiden tot minder handmatige werkzaamheden bij het opstellen, verzenden, ontvangen en verwerken van facturen en daarmee tot structurele tijdsbesparingen. Vooral ondernemingen met grote factuurvolumes en relatief veel handmatige verwerking kunnen hiervan profiteren. De omvang van de besparingen hangt sterk samen met de huidige inrichting van de financiële administratie. Ondernemingen die al grotendeels geautomatiseerd werken, hebben minder mogelijkheden om aanvullende tijdsbesparingen te realiseren. Voor ondernemingen met een beperkt factuurvolume kunnen aanvullende softwarekosten bovendien relatief zwaar wegen, indien zij op dit moment nog geen gebruik maken van een digitaal boekhoudpakket.

E-rapportage sluit aan op e-facturatie en vervangt bestaande werkzaamheden De benodigde gegevens voor e-rapportage vormen een deelverzameling van de gegevens uit de e-factuur. Hierdoor zijn voor e-rapportage naar verwachting beperkte aanvullende aanpassingen nodig aan de systemen en processen ingericht voor e-facturatie. Daarnaast ontstaan structurele besparingen doordat de Opgaaf ICP vervalt en gegevens automatisch via e-rapportage worden aangeleverd. Tegenover deze besparingen staan mogelijke aanvullende software- en onderhoudskosten en werkzaamheden voor het herstellen van fouten en het opvolgen van informatieverzoeken van de Belastingdienst. De omvang van deze kosten is nog onzeker en hangt onder meer af van de verdere technische uitwerking en de mate waarin bedrijven te maken krijgen met informatieverzoeken.

Aanbevelingen naar aanleiding van het onderzoek

Het onderzoek biedt aanknopingspunten om de eenmalige en structurele regeldruk bij de invoering van e-facturatie en e-rapportage te beperken. Hieruit volgen drie aanbevelingen:

- **Voorkom het risico op extra implementatielasten door tijdige duidelijkheid te bieden.** Door de technische eisen voor binnenlandse e-rapportage tijdig vast te stellen, kunnen ondernemingen en softwareleveranciers hier bij de invoering van e-facturatie al rekening mee houden. Dit verkleint het risico op aanvullende aanpassingen, en dus regeldruk, in 2031.
- **Besteed bij de implementatie specifieke aandacht aan zzp'ers en grote ondernemingen.** Voor zelfstandige ondernemers kan praktische informatie over de nieuwe verplichtingen en beschikbare oplossingen bijdragen aan een goede voorbereiding. Voor grote ondernemingen zijn vooral tijdige technische specificaties en voldoende testmogelijkheden van belang.
- **Voer aanvullend onderzoek uit voor een representatiever beeld van de landelijke effecten.** Een bredere onderzoeksbasis maakt het mogelijk om verschillen tussen ondernemingen en sectoren beter te duiden en de bandbreedtes voor tijdsbesteding en kosten verder te verfijnen.

1 Inleiding

Aanleiding

De Europese Unie introduceert met het ViDA-pakket (VAT in the Digital Age) een ingrijpende modernisering van het btw-stelsel. Kern van de Digital Reporting Requirements van deze herziening is de verplichting tot digitale facturering en realtime rapportage voor btw-transacties. Het ministerie van Financiën wil inzicht in de regeldruk en bedrijfseffecten van deze maatregel voor het Nederlandse bedrijfsleven, zodat het beleid goed onderbouwd en goed gecommuniceerd kan worden.

Doelstellingen

Het centrale doel van dit project is het in kaart brengen van de regeldruk en de bedrijfseffecten van de ViDA-maatregelen voor het Nederlandse bedrijfsleven. Daarbij onderscheiden wij twee typen effecten:

- Eenmalige regeldruk: de 'implementatielast' die ondernemers ondervinden bij het invoeren van de nieuwe verplichtingen (zoals aanpassen van systemen, processen en werkwijzen).
- Structurele regeldruk: de blijvende verandering in de regeldruk als gevolg van de operationele verplichtingen onder ViDA, zowel toenames als afnames.

Aanpak

Het onderzoek bestond uit vier samenhangende fasen. In de eerste fase vond het startoverleg plaats tussen de opdrachtgever en het onderzoeksteam waarin de uitgangspunten en de werkwijze van het onderzoek zijn vastgesteld. Daarna is het bureauonderzoek uitgevoerd. Met de beschikbare informatie is een overzicht van relevante verplichtingen opgesteld met een eerste inschatting van de mogelijke effecten. In de tweede fase zijn de benodigde gegevens verzameld in negen interviews met vertegenwoordigers van bedrijven en overige stakeholders. Deze gegevens zijn verwerkt in het Standaard Kostenmodel (SKM) om de effecten te kwantificeren. In tabel 1 zijn het type en het aantal interviewrespondenten weergegeven.

Tabel 1. Type en aantal interviewrespondenten

Type respondent	Aantal
Zelfstandig vakman (zzp'er)	2
Kleine onderneming	1
Handels-MKB	1
Groot MKB	1
Grote onderneming	1
Financiële dienstverlening	1
Softwareleverancier	2

In de derde fase zijn de resultaten van het onderzoek in de vorm van een conceptrapport ter zienswijze voorgelegd aan de opdrachtgever, begeleidingscommissie en klankbordgroep. De ontvangen feedback is verwerkt in voorliggend rapport.

Leeswijzer

Dit rapport beschrijft de verwachte regeldrukgevolgen en bredere bedrijfseffecten van de invoering van de ViDA-maatregelen op het gebied van e-facturatie en e-rapportage. Hoofdstuk 2 beschrijft de wijzigingen die voortkomen uit ViDA-DRR en de wijze waarop deze in Nederland worden uitgewerkt. Hoofdstuk 3 licht de onderzoeksaanpak, de gehanteerde uitgangspunten en de gebruikte casussen toe. In hoofdstuk 4 worden de gevolgen van e-facturatie en e-rapportage beschreven aan de hand van verschillende typen ondernemingen en worden de bevindingen vergeleken met andere onderzoeken. Hoofdstuk 5 bevat de belangrijkste conclusies over de aard van de effecten en de verschillen tussen ondernemingen. Tot slot worden in hoofdstuk 6 de aanbevelingen naar aanleiding van het onderzoek beschreven.

2 Voorziene wijzigingen

Met de Digital Reporting Requirements in het Europese pakket *VAT in the Digital Age* (ViDA) wordt de btw-richtlijn gewijzigd op het gebied van elektronische facturatie en digitale rapportage. Vanaf 1 juli 2030 worden ondernemers voor bepaalde grensoverschrijdende B2B-transacties binnen de Europese Unie verplicht gebruik te maken van elektronische facturen en gegevens over deze transacties digitaal aan de belastingautoriteiten te rapporteren. De huidige periodieke rapportage van intracommunautaire prestaties wordt daarbij vervangen door rapportage op transactieniveau.

De ViDA-richtlijn biedt lidstaten daarnaast de mogelijkheid om e-facturatie en digitale rapportage ook verplicht te stellen voor binnenlandse transacties. Het Nederlandse kabinet heeft in de *Contourenbrief elektronisch factureren en rapporteren*[1] aangegeven hiervan gebruik te willen maken. Het uitgangspunt voor de implementatiewetgeving is dat, behoudens bestaande uitzonderingen, vanaf 1 juli 2030 ook voor binnenlandse B2B-transacties elektronisch moet worden gefactureerd. De digitale rapportage van binnenlandse B2B-transacties volgt vanaf 1 juli 2031. Voor intracommunautaire transacties, waaronder ook de door Nederland voorgenomen rapportage van intracommunautaire verwervingen, geldt digitale rapportage al vanaf 1 juli 2030.

In dit onderzoek richten wij ons op de gevolgen van de verplichte e-facturatie en e-rapportage. De Europese verplichtingen en de Nederlandse uitwerking worden hieronder nader uiteengezet.

2.1 E-facturatie

Verplichte elektronische factuur

Onder ViDA krijgt het begrip elektronische factuur een andere betekenis dan in de huidige praktijk. Een pdf-factuur is geen e-factuur in de zin van ViDA. Een elektronische factuur moet worden uitgereikt, verzonden en ontvangen in een gestructureerd elektronisch formaat dat automatische en elektronische verwerking mogelijk maakt. Ten minste de gegevens die voor digitale rapportage nodig zijn, moeten in gestructureerde vorm aanwezig zijn.

Europese standaard EN 16931

De elektronische factuur moet voldoen aan de Europese norm voor elektronische facturatie, EN 16931. Deze norm beschrijft niet hoe een factuur er visueel moet uitzien, maar legt een semantisch gegevensmodel vast: voor ieder gegeven wordt bepaald welke betekenis het heeft en op welke manier het elektronisch wordt verwerkt. De gegevens kunnen vervolgens worden opgenomen in twee toegestane XML-syntaxen: UBL en UN/CEFACT Cross Industry Invoice (CII).

De EN 16931-factuur bestaat uit verschillende onderdelen. De meeste gegevens die nu verplicht op een factuur staan, blijven ook onder ViDA verplicht. Het gaat onder meer om de factuurdatum en het factuurnummer, het btw-identificatienummer en de naam en het adres van leverancier en afnemer, een omschrijving van de geleverde goederen of diensten, de maatstaf van heffing, het btw-tarief en het btw-bedrag[2]. Onder ViDA worden hier enkele gegevens aan toegevoegd of gewijzigd:

[1] Contourenbrief elektronisch factureren en rapporteren

[2] De nadere uitwerking van de factuurvereisten in deze paragraaf is ontleend aan EY, *Rapport e-facturatie en rapportage*, Bijlage 2 - Rapport e-facturatie en rapportage (1) (hierna het EY-rapport). In het vervolg van dit rapport wordt, waar relevant, aangesloten bij en verwezen naar de bevindingen en ramingen uit het onderzoek van EY.

- **Driehoekshandeling:** vanaf 1 juli 2030 moet bij een vereenvoudigde ABC-transactie naast de toepassing van de verleggingsregeling specifiek worden vermeld dat sprake is van een *driehoekshandeling.*
- **Correctiefactuur:** bij een corrigerende factuur moet een volgnummer worden opgenomen waarmee de correctie aan de betreffende factuur kan worden gekoppeld.
- **Betaalrekening**: het bankrekeningnummer, nummer van een virtuele rekening of een andere identificatiecode van de rekening waarop de factuur kan worden betaald, wordt een verplicht gegeven.
- **Kasstelsel:** vanaf 1 juli 2027 moet in de daarvoor geldende situaties de vermelding *'kasstelsel'* op de factuur worden opgenomen.
- **Btw-nummer afnemer bij OSS:** vanaf 1 juli 2028 vervalt in een specifieke situatie, namelijk bij de nieuwe One-Stop Shop-regeling (OSS) voor overbrengingen van eigen goederen, juist de verplichting om het btw-identificatienummer van de afnemer te vermelden.

Termijnen

Voor de relevante grensoverschrijdende transacties wordt de termijn voor het uitreiken van een factuur verkort. Vanaf 1 juli 2030 moet de factuur in beginsel uiterlijk tien dagen na het belastbare feit worden uitgereikt. Dit geldt voor intracommunautaire leveringen en bepaalde prestaties waarbij de btw naar de afnemer wordt verlegd. Voor verzamelfacturen geldt een termijn van uiterlijk tien dagen na afloop van de kalendermaand waarop de factuur betrekking heeft.

Een elektronische factuur die voldoet aan de Europese norm hoeft voor de relevante B2B-transacties bovendien niet eerst door de afnemer te worden geaccepteerd. Daarmee verschilt de nieuwe systematiek van de huidige situatie, waarin het gebruik van elektronische facturen in bepaalde gevallen nog afhankelijk is van instemming van de ontvanger.

Uitzonderingen

Het Nederlandse kabinet wil bij de invoering van binnenlandse e-facturatie zoveel mogelijk aansluiten bij de bestaande uitzonderingen op de factureringsplicht. Zo is het uitgangspunt dat onder meer uitzonderingen voor bepaalde vrijgestelde prestaties en bijzondere factureringsregelingen worden gehandhaafd. Daarnaast blijft de kleineondernemersregeling (KOR)[3] voor binnenlandse transacties bestaan. KOR-ondernemers hoeven daardoor geen binnenlandse e-facturen uit te reiken en de gegevens daarvan niet digitaal te rapporteren. Zij moeten wel in staat zijn een e-factuur van een andere ondernemer te ontvangen. Voor grensoverschrijdende transacties kunnen vanuit de Europese regelgeving wel e-facturatie- en rapportageverplichtingen gelden.

2.2 E-rapportage

Rapportage per transactie

Naast e-facturatie introduceert ViDA een nieuwe digitale rapportageverplichting. In de huidige situatie worden bepaalde intracommunautaire prestaties periodiek en op geaggregeerd niveau via de Opgaaf ICP gerapporteerd. Vanaf 1 juli 2030 wordt dit voor de onder ViDA vallende transacties vervangen door digitale rapportage per individuele transactie.

Voor uitgaande grensoverschrijdende transacties moeten de gegevens in beginsel worden gerapporteerd op het moment waarop de factuur wordt uitgereikt of had moeten worden uitgereikt. Bij self-billing geldt een termijn van maximaal vijf dagen. Voor transacties waarvoor de afnemer moet rapporteren, waaronder intracommunautaire verwervingen, geldt in beginsel een termijn van vijf dagen na ontvangst van de factuur.

[3] KOR-ondernemers worden om deze reden niet meegenomen in de doelgroep van dit onderzoek.

De ondernemer kan de gegevens zelf rapporteren, maar dit kan ook door een derde doen namens de ondernemer. De lidstaten moeten hiervoor elektronische middelen beschikbaar stellen. De gerapporteerde grensoverschrijdende gegevens worden vervolgens door de nationale belastingautoriteit binnen één dag doorgezonden naar het vernieuwde centrale *VAT Information Exchange System*[4], waarin gegevens uit verschillende lidstaten kunnen worden vergeleken.

Te rapporteren gegevens

De digitale rapportage is nauw verbonden met de e-factuur. De gegevens die moeten worden gerapporteerd, vormen een deelverzameling van de gegevens uit de e-factuur volgens de Europese norm EN 16931-format. Afhankelijk van het type transactie gaat het onder meer om gegevens over de leverancier en afnemer, de factuur, de verrichte prestatie, de maatstaf van heffing en de btw-behandeling. Ook gegevens over een gecorrigeerde factuur en betaalrekening kunnen, afhankelijk van het type transactie, tot de te rapporteren gegevens behoren.

De rapportage bouwt daarmee rechtstreeks voort op de e-factuur. Richtlijn (EU) 2025/516 bepaalt dat de elektronische factuur alle gegevens moet bevatten die op grond van de digitale rapportagevereisten aan de belastingdienst moeten worden doorgezonden. Doordat deze gegevens bij het opstellen van de e-factuur al in gestructureerde vorm worden vastgelegd, kunnen zij vervolgens geautomatiseerd voor de rapportage worden gebruikt. De e-rapportage vormt daarmee in belangrijke mate een afgeleide van de e-factuur.

Binnenlandse digitale rapportage

ViDA biedt de mogelijkheid om binnenlandse transacties digitaal te rapporteren. Nederland is voornemens om hiervan gebruik te maken. Vanaf 1 juli 2031 moeten ondernemers volgens de contourenbrief ook een selectie van gegevens uit hun uitgaande binnenlandse B2B-e-facturen digitaal aan de Belastingdienst rapporteren.

Het kabinet wil voor deze binnenlandse rapportage aansluiten bij de gegevensminimalisatie die op Europees niveau voor intracommunautaire transacties wordt gehanteerd. Daarmee wordt beoogd zoveel mogelijk dezelfde gegevensstructuur te gebruiken voor binnenlandse en grensoverschrijdende transacties. De exacte selectie van gegevensvelden voor de Nederlandse rapportage zal nog nader in de implementatiewetgeving en technische uitwerking moeten worden vastgelegd. Anders dan de gegevens over grensoverschrijdende transacties worden de gegevens uit de binnenlandse rapportage niet doorgestuurd naar het Europese VIES-systeem, maar blijven deze bij de Nederlandse Belastingdienst.

Invoering

Het uitgangspunt is een gefaseerde invoering van e-facturatie en e-rapportage. De eerste fase start 1 juli 2030, wanneer de Europese e-facturatie- en rapportageverplichtingen voor grensoverschrijdende B2B-transacties binnen de EU van toepassing worden. Vanaf dat moment wil Nederland ook binnenlandse B2B-e-facturatie invoeren. In een volgende fase, vanaf 1 juli 2031, wordt daar de digitale rapportage van binnenlandse B2B-transacties aan toegevoegd. Volgens het kabinet geeft deze fasering ondernemers en de Belastingdienst meer tijd om de binnenlandse rapportage in te richten en te testen.

[4] Het *VAT Information Exchange System* is het centrale Europese systeem voor de uitwisseling en vergelijking van btw-gegevens tussen belastingdiensten van EU-lidstaten.

3 Methode

In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de werkwijze bij het berekenen van regeldruk voor het Nederlandse bedrijfsleven door de invoering van het ViDA-maatregelenpakket, en de hierbij gehanteerde uitgangspunten toegelicht.

3.1 Werkwijze berekening regeldruk

Wij sluiten in dit onderzoek aan bij de erkende onderzoeksmethodieken van het Beleidskompas. Voor het in kaart brengen van de regeldruk betekent dit dat wij onze werkwijze inrichten conform het Handboek Meting Regeldrukkosten 2026[5] van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Onder regeldruk wordt verstaan: alle investeringen en inspanningen die bedrijven, burgers of professionals moeten doen en verrichten, uitgedrukt in euro's, om te voldoen aan verplichtingen uit wet- en regelgeving afkomstig van de Rijksoverheid. Financiële lasten zoals belastingen, boetes en leges zijn niet het gevolg van een inhoudelijke verplichting, en vallen daarom niet onder de definitie van regeldruk.

Verder maken we onderscheid tussen de eenmalige en structurele regeldrukeffecten. Onder eenmalige effecten vallen alle kosten die tijdelijk van aard zijn. Hier kunnen ook terugkerende kosten voor een beperkte periode onder vallen. Structurele kosten omvatten kosten die periodiek terugkeren. Kosten kunnen bestaan uit aanschafkosten (out-of-pocketkosten) voor goederen of diensten, of uit tijdbesteding.

Ten slotte houden we rekening met het onderscheid tussen bedrijfseigen en bedrijfsvreemde kosten. Bedrijfseigen kosten zijn alle kosten die bedrijven, burgers of professionals maken die in het eigen belang en die zij ook zouden maken zonder een verplichting uit wet- en regelgeving. Indien bedrijfseigen kosten kunnen worden gekwantificeerd, tellen zij niet mee in de regeldrukberekening. Bedrijfsvreemde kosten zijn alle overige kosten, die bedrijven niet uit eigen beweging zouden maken, voortkomend uit verplichtingen uit wet- en regelgeving. Bedrijfsvreemde regeldrukkosten worden meegenomen in de regeldrukberekening. De bedrijfseigen kosten komen niet terug in de weergave van de resultaten. Zo zijn, bijvoorbeeld, de kosten die een ondernemer maakt voor de papieren administratie naast een al werkend e-facturatiesysteem niet meegenomen als regeldruk.

Voor het verzamelen van de gegevens voor de invulling van de regeldrukkosten zijn verschillende bedrijven geïnterviewd aan de hand van een vooraf toegezonden toelichting met vragen (zie Bijlage II). Tijdens de gesprekken is bij de respondenten doorgevraagd over de achtergronden van de antwoorden en de mate waarin de aangegeven tijd en kosten als bedrijfseigen kunnen worden gezien. Door kritisch door te vragen tijdens de gesprekken en de antwoorden van reeds geanalyseerde eerdere gesprekken te toetsen in latere gesprekken zijn de antwoorden zo betrouwbaar en vergelijkbaar mogelijk. Daarnaast zijn aanvullende gesprekken gevoerd met een financieel dienstverlener en softwareleveranciers. Dit neemt niet weg dat de resultaten zeer casusgebonden zijn (zie het kader in paragraaf 3.2).

3.2 Casussen

Om de gevolgen van de invoering van verplichte e-facturatie en e-rapportage voor het Nederlandse bedrijfsleven inzichtelijk te maken, is in dit onderzoek gewerkt met een aantal casussen. De gevolgen van e-facturatie hangen namelijk sterk samen met de huidige inrichting van de

[5] https://www.regeldrukmonitor.nl/documenten/2026/07/23/handboek-meting-regeldrukkosten-2026

administratie, de mate van digitalisering, het gebruikte softwarelandschap, het factuurvolume en de mate waarin een onderneming nationaal of internationaal actief is. De casussen zijn bedoeld om deze verschillen op een herkenbare manier in beeld te brengen en vormen de basis voor de kwalitatieve beschrijving en kwantificering van de regeldrukeffecten.

Totstandkoming van de casussen

Bij de selectie van de casussen is gezocht naar een balans tussen breedte en diepgang. Hoewel het onderzoek in beginsel sectoronafhankelijk is, kunnen sectorspecifieke software en standaarden tot andere effecten leiden. Omdat niet alle ondernemingssituaties afzonderlijk kunnen worden onderzocht, is gekozen voor een beperkt aantal casussen die gezamenlijk de voor de regeldruk relevante verschillen tussen ondernemingen zo goed mogelijk afdekken. Een ander onderscheid bij de casusselectie is de mate van digitalisering van het facturatieproces. Dit loopt uiteen van ondernemingen die facturen handmatig in Word of Excel opstellen en als pdf versturen, tot ondernemingen met sterk geïntegreerde en grotendeels geautomatiseerde financiële processen. Daarbij geldt dat een pdf-factuur geen gestructureerde e-factuur is. Ook is rekening gehouden met verschillen tussen ondernemingen die alleen binnenlands of ook intracommunautair actief zijn.

Voor het onderzoek zijn drie globale archetypen onderscheiden:

1. Grote ondernemingen met eigen software of softwareleverancier en veel facturen.
2. Kleine ondernemingen met een standaardpakket of Excel en weinig facturen.
3. MKB-tussencategorie met standaardoplossingen.

Deze zijn uitgewerkt tot vijf casussen.

Let op! De casussen zijn bedoeld als herkenbare praktijksituaties en niet statistisch representatief voor het Nederlandse bedrijfsleven. Met de vijf casussen worden uiteenlopende regeldrukeffecten in de praktijk inzichtelijk gemaakt. De gehanteerde inschattingen van de benodigde tijd zijn gebaseerd op één of twee waarnemingen. Ook binnen dezelfde casus kunnen de feitelijke regeldrukeffecten tussen ondernemingen verschillen, afhankelijk van de specifieke kenmerken en inrichting van de onderneming zoals softwaregebruik, factuurvolume, automatiseringsgraad en de inrichting van de financiële administratie. De uitkomsten moeten daarom niet worden geïnterpreteerd als representatieve gemiddelden voor typen ondernemingen. De meerwaarde van de casussen ligt vooral in het inzichtelijk maken van mogelijke regeldrukeffecten en factoren die de omvang van regeldruk bepalen.

Beschrijving van de casussen

Figuur 2. Overzicht casussen



1. Zelfstandig vakman
De zelfstandig vakman betreft een ondernemer zonder medewerkers, met een relatief lage mate van digitalisering en een administratie die voornamelijk op de Nederlandse markt is gericht. Facturen worden bijvoorbeeld opgesteld in Word of Excel en vervolgens als pdf verzonden. Ontvangen facturen worden op papier of als pdf verwerkt en de administratie kent een relatief hoge mate van handmatige verwerking.

2. Kleine ondernemer
De kleine ondernemer heeft één tot tien medewerkers en is digitaal verder ontwikkeld dan de zelfstandig vakman. De onderneming maakt doorgaans gebruik van een standaard boekhoudpakket en facturen worden voornamelijk als pdf per e-mail verzonden. Inkomende facturen worden bijvoorbeeld handmatig verwerkt of via scan-en-herkenfunctionaliteit in de administratie opgenomen.

3. Handels-MKB
De handels-MKB'er betreft een middelgrote onderneming met circa 10 tot 50 medewerkers die zowel nationaal als in andere landen binnen de Europese Unie actief is. De onderneming maakt gebruik van een, mogelijk branche specifiek, boekhoudpakket. Het facturatieproces heeft een hybride karakter: facturen worden veelal als pdf verzonden, terwijl met bepaalde handelspartners bijvoorbeeld al gebruik kan worden gemaakt van EDI. Ook aan de inkomende zijde kunnen verschillende factuurformaten naast elkaar bestaan.

4. Groot MKB
Het grote MKB betreft ondernemingen met circa 50 tot 250 medewerkers en een meer divers systeemlandschap. De onderneming kan bijvoorbeeld gebruikmaken van kassasystemen, platformsoftware en een branche specifiek boekhoudpakket en beschikt veelal over eigen IT-capaciteit. Aan de uitgaande zijde kan de B2B-facturatie relatief beperkt zijn, terwijl aan de inkomende zijde leveranciersfacturen in uiteenlopende formaten worden ontvangen.

5. Grote onderneming
De grote onderneming heeft meer dan 250 medewerkers, een hoog factuurvolume en beschikt over geavanceerde IT-systemen. Het facturatieproces is in hoge mate geïntegreerd en geautomatiseerd. Zowel bij het verzenden als ontvangen van facturen kan reeds gebruik worden gemaakt van gestructureerde elektronische berichten, bijvoorbeeld via Peppol of EDI.

3.3 Uitgangspunten

Bij het uitvoeren van het onderzoek is een aantal uitgangspunten gehanteerd. Deze worden hieronder nader toegelicht.

Aantal Nederlands bedrijfsleven

Voor het berekenen van de regeldrukeffecten van de ViDA-maatregelen is inzicht nodig in het aantal bedrijven dat met de nieuwe verplichtingen te maken krijgt. Op basis van het bureauonderzoek is eerst bepaald welke aantallen hiervoor nodig zijn. Vervolgens is aan de hand van openbare bronnen onderzocht in hoeverre deze aantallen beschikbaar zijn. Voor de aantallen die niet uit openbare bronnen konden worden herleid, is in overleg met de opdrachtgever bepaald op welke wijze deze het best kunnen worden ingevuld.

Volgens cijfers van het CBS (derde kwartaal 2026) telt Nederland 1.981.660 bedrijven, waarvan circa 81% zzp'er is. Bij dit aantal zijn de sectoren overheid, zorg, cultuur, recreatie en sport (SBI 2008-secties O tot en met U) buiten beschouwing gelaten, omdat deze niet tot de doelgroep van dit onderzoek behoren.

Op dit aantal is vervolgens een correctie toegepast voor bedrijven die gebruikmaken van de kleineondernemersregeling (KOR). KOR-ondernemers hoeven voor binnenlandse transacties immers geen e-facturen uit te reiken en de bijbehorende gegevens niet digitaal te rapporteren (zie hoofdstuk 2). De KOR kent circa 1,52 miljoen gebruikers. Hiervan is 77% houder van zonnepanelen; deze groep bestaat grotendeels uit particulieren en behoort niet tot de doelgroep. Van de overige gebruikers valt bovendien circa 32% in de reeds uitgezonderde sectoren onderwijs, zorg, cultuur, sport en recreatie. Na deze correcties resteren circa 240.000 KOR-bedrijven binnen de onderzochte sectoren die van de binnenlandse verplichtingen zijn uitgezonderd. Deze zijn op het totaal in mindering gebracht[6]. Na correctie voor de KOR bedraagt de doelgroep voor dit onderzoek circa 1.741.655 bedrijven. In onderstaande tabel is dit aantal uitgesplitst naar de vijf bedrijfstypen die in dit onderzoek als casus worden gehanteerd.

Tekstkader 1. Vergelijkbaarheid met andere cijfers

Vergelijkbaarheid met andere cijfers

De Belastingdienst rapporteert in de *Compliance Map 2025*[7] voor 2024 circa 2,6 miljoen belastingplichtigen voor de omzetbelasting. Dit aantal is niet rechtstreeks vergelijkbaar met de circa 1,74 miljoen bedrijven in dit onderzoek. Het verschil hangt samen met verschillen in registratie, één bedrijf kan bijvoorbeeld meerdere btw-nummers hebben, het uitsluiten van enkele sectoren en de correctie voor de KOR.

Tabel 2. Aantal bedrijven in de doelgroep, uitgesplitst naar bedrijfstype[8]

Bedrijfstype	Aantal bedrijven
Zelfstandig vakman (zzp'er)	1.365.400
Kleine ondernemer	311.345
Handels-MKB	51.460
Groot MKB	10.590
Grote ondernemer	2.860
Totaal	**1.741.655**

Binnen de doelgroep bestaat bovendien een belangrijk onderscheid tussen ondernemingen die uitsluitend binnenlands factureren en ondernemingen die ook grensoverschrijdend handelen. Uit het onderzoek *MKB ViDA Digital Reporting Requirements* van Verian en Mare (hierna het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare)[9] blijkt dat 58% van de ondernemingen weleens intracommunautaire facturen verstuurt en/of ontvangt. De overige 42% factureert uitsluitend binnen Nederland. Met name kleine en grote MKB-ondernemingen hebben te maken met grensoverschrijdende transacties: respectievelijk 41% en 60% van deze groepen verstuurt en/of ontvangt facturen van ondernemingen in andere EU-lidstaten. Van de ondernemingen die uitsluitend binnenlands factureren bestaat een groot deel uit zzp'ers (67%).

[6] Kamerstuk 36 915 XIII, nr. 3
[7] Compliance Map 2025
[8] CBS, derde kwartaal 2026
[9] 'Onderzoek MKB ViDA Digital Reporting Requirements (DDR)', Verian en Mare, juli 2026

Aantal facturen, btw-aangiften en Opgaaf ICP

Uit het bureauonderzoek en diverse interviews is gebleken dat de aantallen facturen, btw-aangiften en ICP-opgaven per bedrijfstype per jaar niet exact zijn vast te stellen. Om tot aantallen te komen, zijn diverse bronnen gebruikt, waaronder cijfers uit verscheidene rapporten, van het CBS en de Belastingdienst, aangevuld met informatie uit de uitgevoerde interviews.

Facturen

Het aantal inkomende en uitgaande facturen varieert sterk per bedrijfstype, onderstaande tabel geeft indicatief de bandbreedte weer van het aantal facturen per bedrijfstype. De bandbreedtes zijn gebaseerd op het totaal aantal inkomende en uitgaande facturen en de fluctuaties daarin zoals aangegeven in de interviews en daarmee is deze indicatie een inschatting op basis van de geselecteerde casussen.

Tabel 3. Bandbreedte facturen per jaar per bedrijf

Bedrijfstype	Bandbreedte inkomende en uitgaande facturen per jaar per bedrijf	
	Minimum	Maximum
Zelfstandig vakman (zzp'er)	40	100
Kleine ondernemer	150	600
Handels-MKB	1.000	20.000
Groot MKB	5.000	50.000
Grote ondernemer	25.000	500.000

Deze bandbreedte vermenigvuldigd met het aantal bedrijven per bedrijfstype geeft de bandbreedte van het totaal aantal facturen per bedrijfstype.

Tabel 4. Bandbreedte facturen per jaar per bedrijfstype

Bedrijfstype	Bandbreedte facturen per jaar per bedrijfstype	
	Minimum	Maximum
Zelfstandig vakman (zzp'er)	54.616.000	136.540.000
Kleine ondernemer	46.701.750	186.807.000
Handels-MKB	51.460.000	1.029.200.000
Groot MKB	52.950.000	529.500.000
Grote ondernemer	71.500.000	1.430.000.000
Totaal	**277.227.750**	**3.312.047.000**

Uit diverse bronnen, waaronder de Belastingdienst, het ministerie van Financiën en softwareleveranciers, wordt het jaarlijkse factuurvolume in Nederland ingeschat op circa 1,5 miljard, waarvan ongeveer 800 miljoen uitgaande en 750 miljoen inkomende facturen. Deze raming is door de Belastingdienst gebaseerd op een extrapolatie van de administratieve lastenmeting uit 2008 naar 2025 aan de hand van de economische ontwikkeling. Dit volume valt binnen de vastgestelde bandbreedte en wordt daarom in dit onderzoek als uitgangspunt gehanteerd. Bij de verdeling van dit totale factuurvolume over de verschillende bedrijfstypen is geen sprake van een evenredige verdeling. Grotere ondernemingen verwerken gemiddeld aanzienlijk meer facturen

dan kleinere ondernemingen, onder andere vanwege hogere transactievolumes en het gebruik van meerdere btw-nummers of subnummers.

Btw-aangiften en Opgaaf ICP

Op basis van gegevens van de Belastingdienst bedraagt het totale aantal btw-aangiften circa **10,8 miljoen per jaar**. Het aantal aangiften per onderneming verschilt afhankelijk van de omvang en inrichting van de onderneming. Grotere ondernemingen doen relatief vaker maandelijks btw-aangifte, terwijl kleinere ondernemingen veelal per kwartaal aangifte doen. Hierdoor kan het aantal aangiften per onderneming sterk verschillen.

Voor de Opgaaf ICP wordt uitgegaan van **967.736 opgaven per jaar**, op basis van door de Belastingdienst aangeleverde gegevens over 2024. Ook hierbij verschilt de frequentie per onderneming. Het aantal Opgaaf ICP hangt onder meer samen met de omvang van de internationale activiteiten en de frequentie waarmee intracommunautaire transacties plaatsvinden. Grotere ondernemingen doen naar verwachting relatief vaker maandelijks de Opgaaf ICP, terwijl kleinere ondernemingen vaker per kwartaal aangifte doen en niet ieder kwartaal een intracommunautaire transactie hebben. Ter indicatie blijkt uit gegevens van de Belastingdienst dat in 2023 circa 207.625 ondernemers rubriek 3B van de btw-aangifte invulden en circa 773.759 ondernemers rubriek 4B. Deze aantallen kunnen niet rechtstreeks worden gelijkgesteld aan het aantal ondernemers dat de Opgaaf ICP invult, maar geven wel een indicatie van de omvang van de groep met intracommunautaire transacties.

Tabel 5. Aantal btw- en Opgaaf ICP (bron: Belastingdienst)

Opgaven type	Totalen
Btw-opgaven 2025	10.800.000
Opgaaf ICP 2024	967.736

100% naleving

Bij het berekenen van regeldrukkosten gaan we ervan uit dat wet- en regelgeving in Nederland geheel wordt nageleefd door bedrijven. Dit betekent niet dat in de praktijk alle organisaties daadwerkelijk volledig aan alle verplichtingen voldoen, maar dat de berekening uitgaat van de situatie waarin bedrijven de verplichtingen uitvoeren zoals voorgeschreven. Voor ViDA betekent dit dat ervan wordt uitgegaan dat bedrijven die onder de reikwijdte van de verplichtingen vallen, voldoen aan de verplichtingen rondom e-facturatie en e-rapportage. Hiermee wordt aangesloten bij het *Handboek Meting Regeldrukkosten 2026*. Indien er aandachtspunten naar voren zijn gekomen bij specifieke verplichtingen ten aanzien van dit uitgangspunt, is dat bij die verplichtingen beschreven.

Gehanteerde uurtarieven

Conform het *Handboek Meting Regeldrukkosten 2026* zijn voor de interne tijdsbesteding sectorspecifieke standaarduurtarieven gehanteerd. Daarbij is aangesloten bij de economische sector van de onderneming en het opleidingsniveau van degene die de werkzaamheden naar verwachting uitvoert. De tarieven zijn inclusief werkgeverslasten en overhead.

Tabel 6. Gehanteerde tarieven per bedrijfstype

Type functie		Intern uurtarief	
Zelfstandig vakman (zzp'er)	Ondernemer	€56	Sectoroverstijgend gemiddeld standaard uurtarief
Kleine ondernemer	Ondernemer	€41	Verhuur en overige zakelijke diensten - havo/vwo/mbo 2-4
Handels-MKB	Financieel-administratief medewerker	€41	Handel - havo/vwo/mbo 2-4
	Financieel specialist	€64	Handel - hbo/wo
Groot MKB	Financieel-administratief medewerker	€48	Vervoer en opslag - havo/vwo/mbo 2-4
	Financieel specialist	€72	Vervoer en opslag - hbo/wo
Grote ondernemer	Administratief medewerker	€50	Industrie - havo/vwo/mbo 2-4
	Financieel specialist	€78	Industrie - hbo/wo

4 Regeldrukgevolgen

Dit hoofdstuk beschrijft aan de hand van de vijf casussen de verwachte eenmalige en structurele regeldrukgevolgen van de invoering van e-facturatie en e-rapportage. De casussen zijn bedoeld om inzicht te geven in de mogelijke effecten van de invoering van de verplichtingen en zijn niet representatief voor alle ondernemingen in Nederland. De resultaten geven daarmee vooral een indicatief beeld van de mogelijke regeldrukeffecten.

4.1 Facturatie

Zoals beschreven in hoofdstuk 2, verandert met e-facturatie de manier waarop facturen tussen ondernemingen worden uitgewisseld. In plaats van een factuur die bijvoorbeeld als pdf per e-mail wordt verzonden, wordt factuurinformatie in een gestructureerd formaat elektronisch uitgewisseld.

Huidige situatie

De invoering van verplichte e-facturatie heeft gevolgen voor de wijze waarop ondernemingen facturen opstellen, verzenden, ontvangen en verwerken. De omvang van deze gevolgen hangt sterk samen met de huidige inrichting van het facturatieproces. De huidige wijze van factureren verschilt tussen ondernemingen. Een deel van de ondernemers stelt facturen op in Word of Excel en verstuurt deze als pdf per e-mail. Andere ondernemingen maken gebruik van boekhoud- of ERP-software waarin facturatie geheel of gedeeltelijk is geautomatiseerd. Bij sommige softwarepakketten is de functionaliteit voor e-facturatie al beschikbaar, maar wordt deze nog niet voor alle factuurstromen gebruikt.

Uit het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare blijkt dat 64% van de ondernemingen gebruikmaakt van een boekhoud- en facturatiesoftware. Van de ondernemingen die hiervan geen gebruikmaken, bestaat 69% uit zelfstandig ondernemers. Het aantal zelfstandig ondernemers is bovendien veruit het grootst, zoals tabel 2 aangeeft. Tegelijkertijd worden facturen nog veelal als pdf opgesteld (80%) en per e-mail verstuurd (77%) en worden inkomende facturen bij 54% nog handmatig verwerkt. Digitale netwerken, zoals Peppol, worden door 22% gebruikt. Van de ondernemingen met boekhoud- en facturatiesoftware beschikt 68% al over software die e-facturatie ondersteunt, hoewel deze functionaliteit niet altijd wordt gebruikt. De gevolgen van de invoering van verplichte e-facturatie hangen daarmee mede samen met de huidige inrichting van het facturatieproces in een individueel bedrijf.

Zelfstandig vakman

De facturatie bij de zelfstandig vakman is relatief eenvoudig ingericht en wordt zelfstandig uitgevoerd, zonder ondersteuning van andere medewerkers of externe partij. Voor de facturatie gebruikt de zelfstandig vakman geen regulier boekhoudprogramma maar voornamelijk (een sjabloon in) Microsoft Word en, waar nodig, Excel. Facturen worden als pdf of na inscannen per e-mail aan de klant verzonden. Het factuurvolume is beperkt. Jaarlijks worden circa 12 tot 36 verkoopfacturen verstuurd. Het opstellen en verzenden van een factuur kost ongeveer twee tot maximaal tien minuten. Ook het aantal inkomende facturen kan beperkt zijn; in één van de casussen gaat het om circa tien inkoopfacturen per jaar.

Vanwege de geringe omvang van de administratie wegen de kosten van een boekhoudprogramma momenteel niet op tegen de mogelijke voordelen volgens de zelfstandige vakman. De huidige situatie wordt daarmee gekenmerkt door een laag factuurvolume, een eenvoudige en

grotendeels handmatige werkwijze en nauwelijks bestaande softwarekosten, maar tegelijkertijd ook door een beperkte huidige tijdsbesteding aan facturatie.

Kleine ondernemer

De facturatie bij de kleine ondernemer is grotendeels digitaal ingericht. De onderneming heeft tien medewerkers, waarvan twee medewerkers administratieve werkzaamheden uitvoeren. Voor de financiële administratie, offertes en facturatie wordt gebruikgemaakt van een online boekhoudpakket. Facturen kunnen vanuit dit pakket met enkele handelingen worden opgesteld en verzonden. Jaarlijks worden circa 500 tot 700 verkoopfacturen verstuurd. Het merendeel hiervan betreft particuliere klanten; het aantal zakelijke klanten is beperkt. Aan het opstellen en versturen van verkoopfacturen wordt naar schatting circa één uur per week besteed. Ook inkomende facturen worden digitaal als pdf ontvangen, maar de verwerking daarvan vraagt nog verschillende handmatige handelingen. Jaarlijks worden naar schatting circa 300 tot 500 inkoopfacturen ontvangen. Deze worden vanuit een centrale mailbox door de administratie geboekt en vervolgens door de ondernemer gecontroleerd voordat betaling plaatsvindt. De facturen worden digitaal gearchiveerd.

De huidige situatie wordt daarmee gekenmerkt door het gebruik van bestaande boekhoudsoftware en een grotendeels digitale factuurstroom, in combinatie met handmatige verwerking en controle van inkomende facturen. Voor de regeldruk is daarnaast relevant dat slechts een klein deel van de verkoopfacturen zakelijke klanten betreft.

Handels-MKB

De facturatie bij de case ‘handels-MKB’ is digitaal ingericht en wordt intern uitgevoerd. De onderneming is internationaal actief in de handel en heeft circa 26 medewerkers in Nederland. Binnen de financiële administratie zijn ongeveer vijf medewerkers betrokken. Voor de financiële administratie en facturatie wordt gebruikgemaakt van een ERP-systeem. Jaarlijks worden circa 10.000 verkoopfacturen verstuurd. Verkoopfacturen worden vanuit het systeem opgesteld en voornamelijk als pdf per e-mail aan klanten verzonden. Het opstellen van een verkoopfactuur kost gemiddeld minder dan vijf minuten.

Aan de inkomende zijde is het factuurvolume eveneens groot. Jaarlijks worden circa 10.000 tot 11.000 inkoopfacturen ontvangen, waarvan het grootste deel betrekking heeft op transacties binnen Europa. Inkoopfacturen worden momenteel voornamelijk als pdf per e-mail ontvangen en vervolgens verwerkt in de administratie. De verwerking is nog niet volledig geautomatiseerd. Reguliere facturen kosten circa vijf tot vijftien minuten om te verwerken, terwijl complexe en omvangrijke facturen meerdere uren kunnen vragen. De huidige situatie wordt daarmee gekenmerkt door een groot factuurvolume en een relatief hoge verwerkingstijd aan de inkomende zijde.

Groot MKB

De facturatie bij de grote MKB-onderneming is deels geautomatiseerd en wordt intern uitgevoerd. De onderneming heeft circa 150 medewerkers en voor de financiële administratie is ongeveer twee fte beschikbaar. Voor de orderverwerking en facturatie wordt gebruikgemaakt van een sectorspecifiek softwarepakket. Daarnaast gebruiken ze een afzonderlijk financieel administratiepakket. Orders worden digitaal aangeleverd en in het systeem verwerkt. Facturen worden afhankelijk van klant en land in verschillende formaten verzonden, waaronder pdf, XML en Excel. Ondanks de digitale inrichting blijft voorwerk en handmatige nabewerking nodig; voor één facturatieronde bedraagt de totale tijdsbesteding circa vijf uur voor circa 125 facturen per week.

Aan de inkomende zijde is de verwerking grotendeels handmatig ingericht. Jaarlijks worden circa 5.000 inkoopfacturen ontvangen, voornamelijk als pdf. Deze worden geprint, gestempeld, fysiek gearchiveerd en handmatig in het financiële administratiepakket geboekt. Aan de verwerking van inkomende facturen wordt naar schatting circa één uur per werkdag besteed. Deze

handmatige verwerking is deels het gevolg van de gekozen werkwijze. De huidige situatie wordt daarmee gekenmerkt door een gedeeltelijk geautomatiseerd uitgaand facturatieproces en een grotendeels gekozen handmatige verwerking van inkomende facturen.

Grote onderneming

De facturatie bij de grote onderneming is grotendeels gecentraliseerd, geautomatiseerd en deels uitbesteed aan externe dienstverleners en shared service centers. Voor de financiële administraties wordt gebruikgemaakt van een boekhoudprogramma. Naar schatting is circa 80% tot 90% van de uitgaande facturatie geautomatiseerd. Verkoopfacturen worden veelal automatisch vanuit sales orders aangemaakt en verzonden. Een beperkt deel van de facturen, waaronder sommige bijzondere en intercompanyfacturen, wordt nog handmatig opgesteld en bijvoorbeeld als pdf per e-mail verzonden. Het aantal facturen verschilt sterk per vennootschap. De verschillende betrokken vennootschappen verwerken gezamenlijk circa 14.600 uitgaande facturen en circa 14.300 inkoopfacturen per maand.

Voor reguliere verkoopfacturen bedraagt de verwerkingstijd naar verwachting circa één minuut per factuur. Bij afwijkende of eenmalige facturen kan dit aanzienlijk langer zijn, bijvoorbeeld wanneer aanvullende gegevens nodig zijn of een technisch probleem moet worden opgelost. Ook inkomende facturen worden grotendeels digitaal verwerkt. Facturen worden elektronisch aangeleverd, waar mogelijk gekoppeld aan een ‘purchase order’ en vervolgens gecontroleerd en goedgekeurd. Een aantal handelingen, zoals het toekennen van een code voor de btw-behandeling, vindt nog handmatig plaats. Archivering en betalingen zijn grotendeels uitbesteed.

De huidige situatie wordt daarmee gekenmerkt door een hoge mate van automatisering en het gebruik van geïntegreerde systemen, in combinatie met gecentraliseerde en deels uitbestede verwerking.

De uitgangspositie van ondernemingen verschilt sterk. Daardoor zal ook de omvang van de veranderingen door verplichte e-facturatie uiteenlopen. Factoren die verschillen en invloed kunnen uitoefenen op de effecten zijn:

- Factuurvolume
- De huidige mate van automatisering
- Het gebruik van standaardsoftware of maatwerksystemen
- Het aantal systemen en koppelingen
- Mate van uitbesteding
- Mate van internationale bedrijfsactiviteiten

Eenmalige regeldruk e-facturatie

De invoering van verplichte e-facturatie leidt tot verschillende eenmalige werkzaamheden. Uit de interviews komen met name drie typen werkzaamheden naar voren:

- het aanpassen of aanschaffen van software en koppelingen,
- het verwerken van stamgegevens voor de nieuwe werkwijze,
- het aanpassen van werkprocessen, het instrueren van medewerkers en het testen en inregelen van de nieuwe werkwijze.

De aard en omvang van deze werkzaamheden verschilt naar gelang de huidige inrichting van de facturatie.

Aanpassen of aanschaffen van software en koppelingen

Ondernemingen moeten beschikken over software waarmee gestructureerde e-facturen kunnen worden verzonden en ontvangen. Voor de zelfstandige vakman die momenteel met Word en Excel facturen verstuurt, betekent dit dat deze voor het eerst een geschikte digitale oplossing moet gaan gebruiken en inrichten. Voor de onderzochte casus van de zelfstandig vakman kost

het uitzoeken, aanschaffen en inrichten van een boekhoudpakket, waaronder het invoeren van relaties, het grootboekschema en dagboeken, circa 2 tot 4 werkdagen. Dit komt mede doordat de zelfstandig vakman zich niet eerder heeft beziggehouden met het zoeken van een geschikt systeem en hierdoor tijd nodig heeft om zich te verdiepen en de voor hem juiste keuze te maken.

Bij ondernemers die al gebruikmaken van geschikte software kan de technische aanpassing beperkter zijn. Bij een aantal softwarepakketten is e-facturatie al onderdeel van het reguliere pakket. Hierbij zal voor klanten voornamelijk inrichting en activering nodig zijn. Bij de kleine onderneming is e-facturatie reeds beschikbaar binnen het bestaande boekhoudpakket. Hierdoor hoeft naar verwachting geen nieuwe software te worden aangeschaft en zijn geen afzonderlijke implementatiekosten voorzien. Wel is naar verwachting beperkte tijd nodig voor het activeren en controleren van de functionaliteit en het testen van de werking. Hiervoor wordt indicatief uitgegaan van circa 1 tot 2 uur.

Bij het handels-MKB bestaan de eenmalige kosten uit interne inzet voor technische implementatie en kosten voor de implementatie van de serviceprovider. Op basis van het interview wordt voor de interne implementatie uitgegaan van circa twee tot drie maanden inzet van één medewerker. Daarnaast bedragen de eenmalige implementatiekosten van de serviceprovider circa €2.500. De werkzaamheden bestaan onder meer uit het inrichten van koppelingen en mappings, het testen van de nieuwe werkwijze en het oplossen van fouten tijdens de implementatiefase[10].

In de casus van het grote MKB gaat het om het aanpassen of uitbreiden van het bestaande sectorspecifieke pakket en het inrichten van koppelingen met de financiële administratie. De onderneming is hierbij afhankelijk van de softwareleverancier, en de kosten die hiervoor in rekening worden gebracht. Een deel van de huidige handmatige verwerking in deze casus is een eigen keuze dien niet nodig is om te voldoen aan de huidige (en voorgnomen) verplichtingen, terwijl het bestaande pakket ook digitale verwerking mogelijk maakt. De daarmee samenhangende extra besteedde tijd wordt daarom niet als regeldruk meegenomen.

Bij de grote onderneming zijn meer systemen en koppelingen betrokken. De ervaring met de Belgische invoering in de onderzochte casus omvatte onder andere aanpassingen in het ERP-systeem, mappings, aanvullende systeemvelden en een koppeling met een serviceprovider. De implementatie duurde daar voor het geïnterviewde bedrijf circa zes maanden, vergde gedurende die periode ongeveer één extra fte en kostte ruim € 200.000. Hoewel met de Belgische implementatie ervaring is opgedaan, verwacht de ondernemer in deze casus voor Nederland toch een vergelijkbare inspanning. Systemen en processen verschillen per land en ook andere teams kunnen bij de implementatie betrokken zijn. Hierdoor moeten mappings, systeemvelden en koppelingen opnieuw worden ingericht en getest.

Tabel 7. Regeldruk aanpassen of aanschaffen van software en koppelingen

Casus	(Tijdbesteding	x	Uurtarief)	+ Eenmalige kosten	= Totaal (regeldruk)
Zelfstandig vakman	16-32		€56	€0	**€896 - €1.792**
Kleine ondernemer	1 - 2		€41	€0	**€41 - €82**
Handels-MKB	347 - 520		€41 - €64	€2.500	**€19.156 - €39.940**
Groot MKB	1 - 2		€48 - €72	€0	**€48 - €144**
Grote onderneming	1.040		€50 - €78	€200.000	**€252.000 - €281.120**

[10] De onderneming uit de casus handels-MKB is momenteel al bezig met het aanpassen van haar ERP-omgeving en de verdere digitalisering van de factuurverwerking en heeft daardoor concreet inzicht in de hiermee samenhangende implementatiekosten. Deze kosten worden voor de berekening van de regeldruk als indicatie meegenomen. Naar verwachting loopt deze onderneming hiermee voor op een groot deel van het handels-MKB, omdat het gebruik van gestructureerde e-facturatie zonder wettelijke verplichting nog beperkt is. Bij de extrapolatie in de conclusie wordt nader toegelicht hoe met deze uitgangssituatie wordt omgegaan.

Tekstkader 2. Toelichting berekening regeldruk aanpassen of aanschaffen van software en koppelingen

Zelfstandig vakman:

- Tijdbesteding op basis van interview: 2 - 4 werkdagen; 16 - 32 uur.
- Uurtarief: €56 (voor de situatie dat geen specifiek standaard uurtarief conform het *Handboek Meting Regeldrukkosten*).
- Regeldruk: 16 - 32 uur × €56 = **€896 - €1.792.**

Kleine ondernemer:

- Tijdbesteding: omdat e-facturatie al onderdeel is van het bestaande boekhoudpakket, wordt geen aanschaf of omvangrijke technische aanpassing verwacht. Wel wordt rekening gehouden met beperkte tijd voor activering, inrichting en controle van de functionaliteit. Hiervoor wordt uitgegaan van 1 - 2 uur.
- Uurtarief: €41 (standaarduurtarief voor verhuur en overige zakelijke diensten, havo/vwo/mbo 2-4).
- Regeldruk: 1- 2 uur x €41 = **€41 - €82.**

Handels-MKB:

- Tijdbesteding: op basis van het interview wordt voor de implementatie uitgegaan van de inzet van één medewerker gedurende 2 tot 3 maanden. Uitgaande van 52 weken per jaar en 40 uur per week bedraagt de tijdbesteding circa 347 tot 520 uur[11].
- Uurtarief: €41 - €64 (gemiddeld uurtarief van een financieel-administratief medewerker (€48) en een financieel specialist (€64) binnen handel).
- Eenmalige kosten: voor de implementatie van de serviceprovider wordt op basis van het interview uitgegaan van €2.500.
- Regeldruk: 347 - 520 uur x €41 - €64 = €16.656 - €37.440. €16.656 - €37.440 + €2500 = **€19.156 - €39.940**

Groot MKB:

- Tijdbesteding: omdat e-facturatie al onderdeel is van het bestaande boekhoudpakket, wordt geen aanschaf of omvangrijke technische aanpassing verwacht. Wel wordt rekening gehouden met beperkte tijd voor activering, inrichting en controle van de functionaliteit. Hiervoor wordt uitgegaan van 1 - 2 uur.
- Uurtarief: €48 - €72 (gemiddeld uurtarief van een financieel-administratief medewerker (€48) en een financieel specialist (€72) binnen vervoer en opslag).
- Regeldruk: 1 -2 uur x €48 - €72 = **€48 - €144.**

Grote ondernemer:

- Tijdbesteding: Voor de implementatie wordt uitgegaan van de inzet van 1 fte gedurende 6 maanden. Uitgaande van 26 weken à 40 uur bedraagt de totale tijdbesteding: 26 weken × 40 uur = 1.040 uur.
- Uurtarief: €50 - €78 (Uurtarief van een administratief medewerker (€50) en een financieel specialist (€78) binnen de sector industrie).
- Eenmalige kosten: de invoering van een nieuw systeem wordt uitgegaan van eenmalige implementatiekosten van €200.000.
- Regeldruk: 1.040 uur × €50 - €78 = €52.000 - €81.120. €52.000 - €81.120 + €200.000 = **€252.000 - €281.120**.

[11] Uitgaande van 40 uur per week bedraagt het gemiddelde aantal arbeidsuren per maand circa 173,3 uur (52 weken ÷ 12 maanden × 40 uur).

Verwerken van stamgegevens

Voor e-facturatie moeten de gegevens die nodig zijn voor het opstellen en verwerken van een e-factuur correct en volledig in de administratie zijn opgenomen. Ondernemingen moeten daarom eenmalig controleren welke klant- en leveranciersgegevens al beschikbaar zijn en welke gegevens nog ontbreken. Het kan daarbij onder meer gaan om btw-nummers, adres- en contactgegevens en andere gegevens die nodig zijn voor de elektronische factuurstroom.

In principe zouden deze gegevens ook nu al bekend moeten zijn voor het versturen van facturen en daarmee ook geen extra kosten moeten geven. In de praktijk blijkt dat ondernemers niet altijd alle gegevens op een manier beschikbaar hebben die nodig is voor e-facturering. Zeker als een ondernemer nog geen digitaal systeem gebruikt. Eenmalig zal de ondernemer dan de gegevens moeten controleren en verwerken zodat deze door het systeem kunnen worden gebruikt.

Omdat deze gegevens ook al bekend zouden moeten zijn, hanteren we een relatief beperkte tijdbesteding voor het eenmalige verwerken van de gegevens. Dit kan bij de structurele activiteiten weer voordeel geven omdat de facturen bij de meeste ondernemers makkelijker kunnen worden opgesteld ten opzichte van de huidige situatie. Naarmate het aantal klanten en leveranciers van de onderneming stijgt, neemt ook de tijdsbesteding toe.

Tabel 8. Regeldruk verwerken van stamgegevens

Casus	(Tijdbesteding	x	Uurtarief)	+ Eenmalige kosten	= Totaal (regeldruk)
Zelfstandig vakman	1-4		€56	€0	**€56 - €224**
Kleine ondernemer	1-2		€41	€0	**€41 - €82**
Handels-MKB	40		€41 - €64	€0	**€1.640 - €2.560**
Groot MKB	20		€48 - €72	€0	**€960 - €1.440**
Grote onderneming	60		€50 - €78	€0	**€3.000 - €4.680**

Tekstkader 3. Toelichting berekening regeldruk verwerken van stamgegevens

Zelfstandig vakman:

- Tijdbesteding: op basis van het interview wordt voor het verwerken van de stamgegevens uitgegaan van een tijdbesteding van 1 - 4 uur.
- Uurtarief: €56 (voor de situatie dat geen specifiek standaard uurtarief conform het *Handboek Meting Regeldrukkosten*).
- Regeldruk: 1 - 4 uur × €56 = **€56 - €224**

Kleine ondernemer:

- Tijdbesteding: Voor het verwerken van stamgegevens wordt uitgegaan van 1 - 2 uur. De meeste klantgegevens zijn reeds beschikbaar in het boekhoudpakket. Omdat de onderneming slechts een beperkt aantal zakelijke klanten heeft, hoeven naar verwachting slechts voor enkele relaties de gegevens te worden verwerkt.
- Uurtarief: €41 (standaarduurtarief voor verhuur en overige zakelijke diensten, havo/vwo/mbo 2 - 4)
- Regeldruk: 1 - 2 uur x €41 = **€41 - €82**

Handels-MKB:

- Tijdbesteding: voor het verwerken van stamgegevens wordt, overeenkomstig de indicatieve tijdbesteding uit het *Handboek Meting Regeldrukkosten*, uitgegaan van gegevens verzamelen en verwerken (eenvoudig). Dit komt gezamenlijk neer op 5 minuten per

relatie. Omdat uit het interview geen exact aantal actieve klant- en leveranciersrelaties beschikbaar is, wordt gewerkt met 500[12] actieve relaties. 500 x 5 minuten = circa 40 uur.
- Uurtarief: €41 - €64 (gemiddeld uurtarief van een financieel-administratief medewerker (€48) en een financieel specialist (€64) binnen handel)
- Regeldruk: 40 uur × €41 - €64 = **€1.640 - €2.560**.

Groot MKB:

- Tijdbesteding: voor het verwerken van stamgegevens wordt, overeenkomstig de tijdbesteding uit het Handboek Meting Regeldrukkosten, uitgegaan van gegevens verzamelen en verwerken (eenvoudig). Dit komt gezamenlijk neer op 5 minuten per relatie. Uitgaande van 250 actieve relaties bedraagt de totale tijdbesteding: 250 × 5 minuten = 1.250 minuten = circa 20 uur.
- Uurtarief: €48 - €72 (gemiddeld uurtarief van een financieel-administratief medewerker (€48) en een financieel specialist (€72) binnen vervoer en opslag)
- Regeldruk: 20 uur × €48 - €72 = **€ 960 - €1.440.**

Grote ondernemer:

- Tijdbesteding: voor het verwerken stamgegevens wordt, overeenkomstig de indicatieve tijdbesteding uit het *Handboek Meting Regeldrukkosten*, eveneens uitgegaan van gegevens verzamelen en verwerken (eenvoudig). Dit komt gezamenlijk neer op 5 minuten per relatie. Uitgaande van 750 actieve relaties bedraagt de totale tijdbesteding: 750 × 5 minuten = 3.750 minuten = circa 60 uur.
- Uurtarief: €50 - €78 (uurtarief van een administratief medewerker (€50) en een financieel specialist (€78) binnen de sector industrie).
- Regeldruk: 60 uur × €50 - €78 = **€3.000 - €4.680**

Aandachtspunt: De benodigde tijdsbesteding hangt mede af van de mate waarin relevante gegevens binnen de onderneming al volledig, juist en in de benodigde structuur beschikbaar zijn én van de wijze waarop gegevens van handelspartners kunnen worden geraadpleegd. Wanneer gegevens intern anders worden vastgelegd of extern niet automatisch beschikbaar zijn, kan tijd nodig zijn om deze te controleren en te verwerken. Dit kan extra tijd en kosten met zich meebrengen. Wanneer gegevens daarentegen al goed op orde zijn of direct via registers, netwerken of software automatisch beschikbaar zijn, kunnen deze handeling gedeeltelijk of volledig vervallen.

Deze kosten bevatten alleen de tijd om de beschikbare gegevens op de juiste wijze beschikbaar te hebben en niet de tijdsbesteding van ondernemers om de gegevens van hun zakelijke klanten en leveranciers op orde te brengen. Deze zouden ze al moeten hebben op basis van de geldende regelgeving voor het opstellen van facturen. De geraamde kosten kunnen daardoor hoger uitvallen dan de feitelijke kosten voor ondernemingen waarbij gegevens al goed zijn ingericht en geautomatiseerd beschikbaar zijn.

[12] De aanname van 500 actieve relaties is op basis van het hoge factuurvolume, het internationale karakter van de onderneming en het feit dat per herkomstland circa 10-15 leveranciers worden gebruikt.

Aanpassen van werkprocessen en instructie/opleiding

Naast technische aanpassingen moeten ondernemingen hun werkprocessen aanpassen en medewerkers vertrouwd maken met de nieuwe werkwijze. Bij het grote MKB wordt geen omvangrijk afzonderlijk opleidingstraject verwacht, maar wel tijd voor het leren gebruiken en testen van nieuwe functionaliteiten. De respondent acht circa een half jaar voorbereiding in beginsel voldoende. Bij een eerdere systeemwijziging duurde het vervolgens ongeveer acht weken voordat de nieuwe werkwijze volledig was ingeregeld. Bij het handels-MKB worden eveneens aanpassingen van de werkprocessen verwacht. De onderneming heeft circa vijf medewerkers die betrokken zijn bij de financiële administratie. Door de invoering van een nieuw of aangepast ERP-systeem en de verdere automatisering van de factuurverwerking veranderen onder meer de wijze waarop facturen worden ontvangen, verwerkt en gecontroleerd. De betrokken medewerkers moeten daarom vertrouwd raken met de aangepaste werkwijze en nieuwe functionaliteiten.

Bij grotere ondernemingen kan de benodigde interne capaciteit omvangrijker zijn. Een financieel dienstverlener noemt voor een internationale implementatie een projectteam van minimaal vijf medewerkers en circa één fte aan lokale capaciteit gedurende één jaar. Deze capaciteit betreft gezamenlijk de technische inrichting, procesaanpassingen, gegevenscontrole, testen en begeleiding van de invoering.

Voor de zelfstandig vakman (zzp'er) wordt ingeschat dat het inrichten van het pakket mogelijk meerdere werkdagen vraagt. Vanwege de beperkte omvang van de administratie verwacht de respondent binnen ongeveer één à twee maanden met de nieuwe werkwijze operationeel te kunnen zijn. Bij de kleine ondernemer worden beperkte aanpassingen van de werkprocessen verwacht. Omdat al met een online boekhoudpakket wordt gewerkt, ligt een omvangrijk opleidingstraject niet voor de hand. Wel is enige tijd nodig om de e-facturatiefunctie te testen en de aangepaste werkwijze eigen te maken.

Tabel 9. Regeldruk aanpassen van werkprocessen en instructie

Casus	(Tijdbesteding	x	Uurtarief)	+ Eenmalige kosten	= Totaal (regeldruk)
Zelfstandig vakman	4 - 8		€56	€0	**€224 - 448**
Kleine ondernemer	2 - 4		€41	€0	**€82 - €164**
Handels-MKB	14,75		€41 - €64	€0	**€605 - €944**
Groot MKB	13,5		€48 - €72	€0	**€648 - €972**
Grote onderneming	74,5		€50 - €78	€0	**€3.725 - €5.811**

Tekstkader 4. Toelichting berekening regeldruk aanpassen van werkprocessen en instructie

Zelfstandig vakman:

- Tijdbesteding: Op basis van het interview wordt voor het aanpassen van de werkwijze en leren omgaan met de nieuwe werkwijze uitgegaan van een tijdsinzet van 4 - 8 uur.
- Uurtarief: €56 (voor de situatie dat geen specifiek standaard uurtarief conform het *Handboek Meting Regeldrukkosten*).
- Regeldruk: 4 - 8 uur × €56 = **€224 - €448**

Kleine ondernemer:

- Tijdbesteding: voor het aanpassen van de werkwijze en het vertrouwd raken met de functionaliteit voor e-facturatie wordt uitgegaan van 2 - 4 uur.
- Uurtarief: €41 (standaarduurtarief voor verhuur en overige zakelijke diensten, havo/vwo/mbo 2-4)

- Regeldruk: 2 - 4 uur x €41 = **€82 - €164**

Handels-MKB:

- Tijdbesteding: voor het aanpassen van de interne werkprocessen wordt, overeenkomstig de tijdbesteding uit het *Handboek Meting Regeldrukkosten*, uitgegaan van een matige aanpassing van interne processen: 12 uur. Voor de instructie/opleiding wordt uitgegaan van een matige opleiding van 33 minuten per medewerker. Binnen de onderneming zijn circa 5 medewerkers betrokken bij de financiële administratie. 5 medewerkers × 33 minuten = 165 minuten = 2 uur en 45 minuten. De totale tijdbesteding bedraagt daarmee 12 uur + 2 uur en 45 minuten = 14 uur en 45 minuten (14,75 uur).
- Uurtarief: €41 - €64 (gemiddeld uurtarief van een financieel-administratief medewerker (€48) en een financieel specialist (€64) binnen handel)
- Regeldruk: 14,75 uur × €41 - €64 = **€605 - €944.**

Groot MKB:

- Tijdbesteding: Voor het aanpassen van de interne werkprocessen wordt, overeenkomstig de indicatieve tijdbesteding uit het *Handboek Meting Regeldrukkosten*, uitgegaan van een matige aanpassing van interne processen: 12 uur. Voor de instructie/opleiding wordt uitgegaan van een matige opleiding van 33 minuten per persoon. Hoewel circa 2 fte werkzaam is op de financiële afdeling, zijn in de praktijk 3 personen bij het proces betrokken. 3 personen × 33 minuten = 99 minuten = 1 uur en 39 minuten. De totale tijdbesteding bedraagt daarmee: 12 uur + 1 uur en 39 minuten = 13 uur en 39 minuten (afgerond 13,5 uur).
- Uurtarief: €48 - €72 (Gemiddeld uurtarief van een financieel-administratief medewerker (€48) en een financieel specialist (€72) binnen vervoer en opslag)
- Regeldruk: 13,5 × €48 - €72 = **€648 - €972**

Grote ondernemer:

- Tijdbesteding: Voor het aanpassen van de interne werkprocessen wordt, overeenkomstig de indicatieve tijdbesteding uit het *Handboek Meting Regeldrukkosten*, uitgegaan van een complexe aanpassing van interne processen: 58 uur. Voor de instructie/opleiding wordt uitgegaan van een matige opleiding van 33 minuten per medewerker. Uitgaande van een financiële afdeling van 30 medewerkers bedraagt de tijdbesteding voor de opleiding: 30 medewerkers × 33 minuten = 990 minuten = 16,5 uur. De totale tijdbesteding bedraagt daarmee: 58 uur + 16,5 uur = 74,5 uur.
- Uurtarief: €50 - €78 (Uurtarief van een administratief medewerker (€50) en een financieel specialist (€78) binnen de sector industrie).
- Regeldruk: 74,5 uur × €50 - €78 = **€3.725 - €5.811**.

Aandachtspunt: In de onderzochte casussen wordt geen gebruikgemaakt van externe fiscaal dienstverleners. Deze kosten zijn daarom niet in de raming opgenomen. Uit het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare blijkt wel dat een deel van de ondernemingen verwacht externe ondersteuning nodig te hebben bij de invoering van e-facturatie en digitale rapportage, waaronder ondersteuning door boekhouders en accountants. Deze kosten kwamen in de onderzochte casussen niet voor en zijn daarom niet gekwantificeerd. In andere situaties kunnen zij wel optreden, maar deze blijven buiten deze regeldrukberekeningen.

Tabel 10. Overzicht eenmalige regeldrukkosten e-facturatie

Type kosten		Zelfstandig vakman	Kleine ondernemer	Handels-MKB	Groot MKB	Grote onderneming
Aanpassen/ aanschaffen software	*Tijdbesteding (uren)*	16-32	1 - 2	347 - 520	1 -2	1.040
	Uurtarief	€56	€41	€41 - €64	€48 - €72	€50 - €78
	Eenmalige kosten	€0	€0	€2.500	€0	€ 200.000
	Regeldruk	**€896 -€1.792**	**€41 - €82**	**€19.156 - €39.940**	**€48 - €144**	**€252.000 - €281.120**
Verwerken stamgegevens	*Tijdbesteding (uren)*	1-4	1-2	40	20	60
	Uurtarief	€56	€41	€41 - €64	€48 - €72	€50 - €78
	Regeldruk	**€56 - 224**	**€41 - €82**	**€1.640 - €2.560**	**€960 - €1.440**	**€3.000 - €4.680**
Aanpassen van werkprocessen en instructie	*Tijdbesteding(uren)*	4-8	2 - 4	14,75	13,5	74,5
	Uurtarief	€56	€41	€41 - €64	€48 - €72	€50 - €78
	Regeldruk	**€224 - €448**	**€82 - €164**	**€605 - €944**	**€648 - €972**	**€3.725 - €5.811**
Eenmalige regeldrukkosten		**€1.176 - €2.464**	**€164 - €328**	**€21.401 - €43.444**	**€1.656 - €2.556**	**€258.725 - €291.611**

Structurele regeldruk e-facturatie

Na de invoering van e-facturatie blijven ondernemingen structurele kosten en werkzaamheden houden voor het verzenden, ontvangen en verwerken van facturen. Tegelijkertijd kunnen bestaande handmatige werkzaamheden afnemen doordat gestructureerde facturen rechtstreeks in financiële systemen kunnen worden verwerkt.

Software-, abonnements- en mogelijke transactiekosten

Een eerste structurele kostenpost betreft het gebruik en beheer van software en eventuele externe dienstverleners. De omvang hiervan hangt af van de gekozen software en de technische infrastructuur. Bij sommige bestaande softwarepakketten is e-facturatie al opgenomen in het reguliere pakket, waardoor niet noodzakelijk een afzonderlijke module nodig is. Een geïnterviewde softwareleverancier geeft aan dat voor afwijkende factuurstromen wel gebruik kan worden gemaakt van een externe Access Point-provider. Hiervoor is als indicatie een bedrag van circa € 0,50 tot € 1 per factuur genoemd, afhankelijk van de complexiteit. Een financieel dienstverlener noemt eveneens terugkerende kosten voor serviceproviders en geeft als indicatie circa € 0,40 per transactie, factuur of factuurregel.

Voor ondernemingen die momenteel nog geen boekhoudprogramma gebruiken, ontstaan daarnaast structurele abonnementskosten. In één van de zzp-casussen wordt voor een eenvoudig boekhoudpakket een bedrag van circa € 10 tot € 15 per maand, oftewel ongeveer € 120 tot € 180 per jaar, genoemd. Hoewel een dergelijk pakket ook andere administratieve functies biedt, wordt het in deze casus specifiek aangeschaft omdat de ondernemer voor e-facturering over passende software moet beschikken. De abonnementskosten worden daarom in deze casus volledig als regeldrukkosten meegenomen. Bij het grote MKB wordt voor de Belgische activiteiten momenteel een e-facturatielicentie gebruikt van circa € 22,50 per kwartaal, ongeveer € 90 per jaar.

Bij het handels-MKB liggen de structurele kosten hoger. De onderneming maakt gebruik van een relatief uitgebreide oplossing waarmee inkomende facturen grotendeels automatisch kunnen worden ingelezen, gemapt en geboekt. Hiervoor worden transactiekosten van circa €0,75 tot €0,85 per factuur genoemd. Deze kosten zijn mogelijk niet representatief voor ondernemingen die met een eenvoudiger e-facturatieoplossing kunnen volstaan. Voor deze casus worden ze echter wel als uitgangspunt gehanteerd, omdat binnen de internationale handel sprake is van relatief complexe factuurstromen en verschillende kosten aan afzonderlijke consignaties moeten worden gekoppeld. Een meer geavanceerde oplossing ligt voor dit type onderneming daardoor voor de hand.

Het EY-rapport (2026) benoemt daarnaast mogelijke structurele besparingen door e-facturatie, waaronder lagere kosten voor papier, printen en porto. Deze besparingen kunnen optreden bij ondernemingen die momenteel nog papieren facturen gebruiken. In de onderzochte casussen is dit niet van toepassing omdat de ondernemingen hun facturen al digitaal versturen en ontvangen.

Veranderingen in tijdbesteding voor factuurverwerking, controles en herstelwerk

Tegenover de terugkerende softwarekosten kan een afname van handmatige werkzaamheden staan. De omvang daarvan hangt sterk af van de huidige werkwijze, de mate van automatisering en de kwaliteit van de technische koppelingen. Gestructureerde facturen kunnen rechtstreeks in financiële systemen worden verwerkt, waardoor bestaande handmatige werkzaamheden kunnen afnemen. Tegelijkertijd blijven controles nodig en kunnen foutmeldingen of onjuiste koppelingen leiden tot aanvullende herstelwerkzaamheden. Softwareleveranciers wijzen erop dat met name aan de inkomende zijde een aanzienlijke tijdsbesparing mogelijk is. Hierbij wordt als voorbeeld gegeven dat werkzaamheden die bij handmatige verwerking drie uur vragen, door automatische verwerking kunnen afnemen tot één tot anderhalf uur. Dit komt neer op een mogelijke besparing van 50 tot 66%.

Bij de zelfstandig vakman is de huidige facturatie al beperkt in omvang. In één casus kost het opstellen en verzenden van een factuur ongeveer twee à drie tot maximaal tien minuten en worden circa 12 tot 15 facturen per jaar verstuurd. Dit beeld sluit aan bij het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare. Daaruit blijkt dat het factuurvolume onder zzp'ers doorgaans beperkt is: 49% verstuurt gemiddeld maximaal 4 facturen per maand en 84% besteedt minder dan vijf uur per maand aan facturatie. De respondent verwacht dat factureren via een boekhoudpakket waarschijnlijk ongeveer evenveel tijd blijft kosten. Hierdoor is in deze casus geen duidelijke structurele tijdsbesparing voorzien.

Bij het grote MKB ligt het potentiële effect vooral aan de inkomende zijde. Momenteel wordt circa één uur per werkdag besteed aan het verwerken van inkoopfacturen, waarbij pdf-facturen worden geprint, gestempeld, gearchiveerd en handmatig geboekt. Wanneer gestructureerde facturen rechtstreeks kunnen worden ingelezen en aan de juiste voertuigen en grootboekrekeningen kunnen worden gekoppeld, kan een deel van deze werkzaamheden vervallen. Wel kunnen na invoering handmatige controles nodig blijven wanneer factuurgegevens niet automatisch of niet correct aan de interne administratie kunnen worden gekoppeld.

Ook bij de grote onderneming wordt aan de uitgaande zijde weinig structurele tijdsbesparing verwacht, omdat dit proces al grotendeels is geautomatiseerd. Aan de inkomende zijde ziet de respondent meer mogelijkheden, bijvoorbeeld doordat gestructureerde facturen eenvoudiger aan de juiste btw-behandeling kunnen worden gekoppeld. Ook hier blijven controles en eventuele herstelwerkzaamheden nodig als gegevens niet automatisch correct worden verwerkt.

In de eerste periode na invoering wordt daarnaast meer herstelwerk verwacht. Een financieel dienstverlener verwacht een tijdelijke piek in foutmeldingen en herstelwerkzaamheden, waarna deze werkzaamheden naar verwachting na één tot twee jaar sterk afnemen. Voor zover deze werkzaamheden samenhangen met het testen en inregelen van de nieuwe werkwijze, zijn zij

meegenomen in de eenmalige regeldruk en worden zij niet tot de structurele regeldruk gerekend.

Tabel 11. Overzicht structurele regeldrukkosten e-facturatie

Casus	(Tijdbesteding	x	Uurtarief)	+ Jaarlijkse kosten	= Totaal (regeldruk per jaar)
Zelfstandig vakman	-		€56	€120 - €180	**€120 - €180**
Kleine ondernemer	- 6,25		€41	€0	**€256 besparing**
Handels-MKB	- 417 - 1.210		€41 - €64	€7.500 - €9.350	**€7.747 - €69.940 besparing**
Groot MKB	- 55 - 110		€48 - €72	€0 - €90 + €125 - €250	**€2.300 - €7.795 besparing**
Grote onderneming	-50 - 100		€50 - €78	€0	**€2.500 - €7.800 besparing**

Tekstkader 5. Toelichting structurele regeldrukkosten e-facturatie

Zelfstandig vakman:

- Tijdbesteding: voor de structurele verandering van het gebruik van een boekhoudpakket is geen andere tijdbesteding vastgesteld t.o.v. de huidige werkwijze. Door het lage volume van het aantal facturen is het verschil in de tijdsbesteding zeer beperkt.
- Jaarlijkse kosten: Voor een eenvoudig boekhoudpakket wordt op basis van de interviewgegevens uitgegaan van circa €10 - €15 per maand.
- Met eventuele transactiekosten voor externe Access Point-providers wordt in deze casus geen rekening gehouden. Uit de interviews volgt dat dergelijke kosten met name kunnen optreden bij afwijkende of complexe factuurstromen. Daarvan is bij de zelfstandig vakman, gelet op de eenvoudige facturatie en het beperkte factuurvolume, naar verwachting geen sprake.
- Regeldruk: 12 maanden × €10 - €15 = **€120 - €180 per jaar**.

Kleine ondernemer:

- Tijdbesteding: de administratie besteedt gemiddeld circa 4 - 8 uur per week aan verschillende werkzaamheden, waaronder het boeken van facturen, betalingen, herinneringen en overige administratieve taken. Slechts een deel hiervan heeft betrekking op factuurverwerking die door e-facturatie kan veranderen. Daarnaast is het merendeel van de klanten particulier en betreft slechts circa 1% van de verkoopfacturen zakelijke klanten. Voor de berekening wordt daarom bij wijze van rekenaanname uitgegaan van circa 0,5 uur per week aan factuurverwerking waarop de invoering van e-facturatie daadwerkelijk effect kan hebben. Uitgaande van circa 50 werkweken komt dit neer op 25 uur per jaar. Hierbij wordt uitgegaan van een besparing van 25%, wat uitkomt op 6,25 uur.
- Uurtarief: €41 (standaarduurtarief voor verhuur en overige zakelijke diensten, havo/vwo/mbo 2-4)
- Jaarlijkse kosten: e-facturatie kan binnen het bestaande boekhoudpakket worden gebruikt. Voor de berekening wordt daarom uitgegaan van €0 aan aanvullende jaarlijkse softwarekosten. De huidige abonnementskosten worden niet als regeldruk meegenomen, omdat deze ook zonder de verplichting worden gemaakt.
- Regeldruk: -6,25 uur x €41 = -**€256**

Handels-MKB:

- Tijdbesteding: jaarlijks worden circa 10.000 - 11.000 inkoopfacturen verwerkt. Voor een reguliere factuur wordt in het interview een verwerkingstijd van circa 5 - 15 minuten genoemd. Voor de berekening wordt bij wijze van rekenaanname uitgegaan van

gemiddeld 10 minuten per factuur. Dit komt neer op circa 1.667 - 1.833 uur per jaar. Omdat de omvang van de tijdsbesparing nog niet in de praktijk kon worden vastgesteld, wordt indicatief uitgegaan van een afname van 25 - 66% van de huidige verwerkingstijd. Dit resulteert in circa 417 -1.210 uur tijdsbesparing per jaar.
- Uurtarief: €41 - €64 (gemiddeld uurtarief van een financieel-administratief medewerker (€48) en een financieel specialist (€64) binnen handel)
- Jaarlijkse kosten: de serviceprovider rekent circa €0,75 - €0,85 per factuur. Bij 10.000 - 11.000 inkomende facturen bedragen de transactiekosten circa €7.500 - €9.350 per jaar.
- Regeldruk: 417 - 1.210 uur × €41 - €64 = €17.097 - €77.440 aan tijdsbesparing. €17.097 - €9.350 = €7.747 en €77.440 - €7.500 = €69.940. Per saldo bedraagt de structurele besparing daarmee **€7.747 - €69.940 per jaar**.

Groot MKB:
- Tijdbesteding: aan de verwerking van inkomende facturen wordt in de huidige situatie circa 1 uur per werkdag besteed. Uitgaande van circa 220[13] werkdagen per jaar, dus 220 uur per jaar. Met gestructureerde e-facturen kan een deel van de huidige handmatige verwerking vervallen, waaronder het handmatig verwerken van gegevens en het kopieren, archiveren en opslaan van documenten. Omdat de omvang van deze mogelijke tijdsbesparing op basis van het interview niet exact kan worden vastgesteld, wordt voor de berekening wordt uitgegaan van een vermindering van 25–50% van de huidige verwerkingstijd. 25 - 50% × 220 uur = 55 - 110 uur tijdsbesparing per jaar.
- Uurtarief: €48 - €72 per uur (uurtarief van een financieel-administratief medewerker (€48) en een financieel specialist (€72) binnen vervoer en opslag).
- Jaarlijkse kosten:
  - *Licentiekosten:* voor de Belgische activiteiten wordt momenteel gebruikgemaakt van een e-facturatielicentie van circa €22,50 per kwartaal, oftewel ongeveer €90 per jaar. Dit bedrag wordt gebruikt als indicatie voor de mogelijke aanvullende jaarlijkse licentiekosten voor e-facturatie. Indien de functionaliteit al in het bestaande softwarepakket is opgenomen, kunnen de aanvullende jaarlijkse kosten lager uitvallen of geheel ontbreken. Voor de berekening wordt daarom indicatief uitgegaan van €0 - €90 per jaar.
  - *Transactiekosten*: Uit het interview volgt dat binnen de reguliere factuurstroom ook afwijkende of complexere facturen voorkomen, maar dat dit naar verwachting een beperkt deel van het totale factuurvolume betreft. Omdat het exacte aandeel niet uit het interview kan worden afgeleid, wordt voor de berekening bij wijze van reken-aanname uitgegaan van 5% complexe facturen. Bij circa 5.000 inkomende facturen per jaar betreft dit ongeveer 250 facturen. Uitgaande van indicatieve kosten voor een externe dienstverlener van €0,50 - €1,00 per factuur, bedragen de mogelijke transactiekosten circa €125 - €250 per jaar.
- Regeldruk: Tegenover de jaarlijkse kosten van €125 - €340 staat een geschatte tijdsbesparing ter waarde van €2.640 - €7.920. Dus besparing van **€2.300 - €7.795 per jaar**.

Grote onderneming:
- Tijdbesteding:
  - De factuurverwerking is in de huidige situatie reeds in hoge mate geautomatiseerd. Naar schatting wordt circa 80 - 90% van de uitgaande facturatie automatisch verwerkt. Hierdoor wordt aan de uitgaande zijde slechts een beperkte structurele tijdsbesparing verwacht.

[13] Hierbij is er rekening gehouden met feestdagen en vakantiedagen.

- Ook inkomende facturen worden grotendeels digitaal verwerkt, maar hierbij vinden nog handmatige werkzaamheden plaats, zoals het toekennen en controleren van de btw-behandeling. Omdat de omvang van de mogelijke tijdsbesparing niet uit het interview kan worden vastgesteld, wordt voor de berekening uitgegaan van een besparing van gemiddeld 1 - 2 uur per week door verdere automatisering. Uitgaande van circa 50 werkweken betreft dit 50 - 100 uur tijdsbesparing per jaar.

- Uurtarief: €50 - €78 per uur (uurtarief van een administratief medewerker (€50) en een financieel specialist (€78) binnen de sector industrie).
- Jaarlijkse kosten: Op basis van de gesprekken met softwareleveranciers gaan we ervan uit dat er geen aanvullende structurele kosten voor het softwarepakket in rekening worden gebracht.
- Regeldruk: -50 - 100 uur x €50 - € 78 = -**€2.300 - €7.795 per jaar** besparing.

Aandachtspunt: De structurele kosten van e-facturatie kunnen per onderneming verschillen. In deze casus worden hiervoor geen aanvullende kosten in rekening gebracht, maar sommige softwareleveranciers werken met een vergoeding per e-factuur. Bij grote factuurvolumes kunnen deze kosten daardoor alsnog substantieel zijn[14] en de besparing door de mogelijke tijdswinst beperken of zelfs tenietdoen. Ook is geen rekening gehouden met de inzet van fiscaal dienstverleners voor het uitvoeren van de e-facturatie. Ook dat kan invloed hebben op de kosten van een bedrijf.

4.2 Rapportage

Naast e-facturatie introduceert ViDA een digitale rapportage van transactiegegevens. In de huidige situatie rapporteren ondernemingen hun btw voornamelijk via de periodieke btw-aangifte. Voor intracommunautaire prestaties geldt daarnaast de Opgaaf ICP, waarin ondernemingen per afnemer rapporteren welke leveringen en diensten zij aan ondernemers in andere EU-lidstaten hebben verricht. Voor deze rapportageverplichtingen wordt gebruikt gemaakt van de gegevens die beschikbaar zijn in de (e-)facturen.

Huidige werkwijze

De huidige werkwijze voor de btw-aangifte verschilt naar omvang en inrichting van de onderneming. Hieronder worden de casussen besproken.

Zelfstandig vakman

De btw-aangifte van de zelfstandig vakman wordt zelfstandig zonder ondersteuning van een accountant of administratiekantoor opgesteld en eenmaal per kwartaal ingediend. Hiervoor worden de verzonden en ontvangen facturen handmatig bij elkaar opgeteld en wordt de verschuldigde btw berekend en gecontroleerd. Het voorbereiden en indienen van de aangifte kost circa 30 minuten tot één uur per kwartaal. De respondenten hebben tot heden geen vragen van de Belastingdienst ontvangen en heeft een ingediende btw-aangifte nog niet hoeven corrigeren.

Kleine ondernemer

Bij de kleine ondernemer wordt eenmaal per kwartaal btw-aangifte gedaan. De gegevens voor de aangifte worden uit het boekhoudpakket gehaald, waarin de verkoop- en inkoopfacturen gedurende het kwartaal worden verwerkt. Wanneer de administratie volledig en juist is

[14] Ook al dalen de doorbelaste kosten per factuur wel bij grotere factuurvolumes.

bijgewerkt, genereert het boekhoudpakket de overzichten die nodig zijn voor het invullen van de btw-aangifte. De administratie wordt tussentijds gecontroleerd op eventuele fouten in de boekingen. Ongeveer eenmaal per maand vindt een controle plaats, waarbij eventuele onjuistheden doorgaans binnen circa tien minuten worden opgespoord en gecorrigeerd. Een boekhouder kijkt hierbij incidenteel mee. De respondent heeft tot op heden geen vragen van de Belastingdienst ontvangen.

Handels MKB

Bij het handels-MKB wordt maandelijks btw-aangifte gedaan voor twee entiteiten. De benodigde gegevens worden rechtstreeks uit het ERP-systeem gehaald. Na het genereren van de gegevens vindt nog een handmatige controle plaats. Vervolgens worden de bedragen handmatig overgenomen in het online portaal van de Belastingdienst. Het voorbereiden, controleren en indienen van de btw-aangifte kost naar schatting maximaal circa één tot twee uur per maand. Daarnaast wordt maandelijks een Opgaaf ICP ingediend. Ook hiervoor kunnen de benodigde gegevens rechtstreeks uit het systeem worden gegenereerd; na controle worden deze handmatig verwerkt. De tijdbesteding hiervoor bedraagt circa één uur per maand.

Groot MKB

Bij het grote MKB wordt de btw-aangifte intern verzorgd. Een medewerker bereidt de aangifte voor, waarna deze wordt gecontroleerd en ingediend. Afhankelijk van de activiteiten wordt maandelijks of per kwartaal aangifte gedaan; in totaal gaat het om circa zestien aangiften per jaar. De voorbereiding kost maximaal circa vijftien minuten per aangifte en de controle en indiening maximaal circa vijf minuten. Daarnaast wordt maandelijks een Opgaaf ICP ingediend. De hiervoor benodigde gegevens worden uit het sectorspecifieke softwarepakket gehaald en handmatig overgenomen in het portaal van de Belastingdienst. Deze werkzaamheden vallen binnen de genoemde tijd voor het aangifteproces.

Grote onderneming

De btw-aangifte bij de grote onderneming wordt centraal voorbereid met ondersteuning van een shared service center. Gegevens uit het ERP-systeem worden in een btw-compliancetool geladen, waarin controles plaatsvinden en transacties aan de verschillende rubrieken van de btw-aangifte worden gekoppeld. Daarnaast wordt Excel gebruikt voor aanvullende controles. De voorbereiding vindt maandelijks plaats en de aangiften worden per kwartaal ingediend. De benodigde tijd verschilt per vennootschap: voor een kleine aangifte gaat het om enkele uren tot ongeveer één dag, voor grotere aangiften om meerdere dagen en bij een grote supply-chainorganisatie kan de voorbereiding van een kwartaalaangifte ongeveer één week in beslag nemen.

Een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden betreft het controleren van de gegevens en de toegepaste btw-behandeling. Vragen vanuit de Belastingdienst komen in de Nederlandse situatie beperkt voor; als voorbeeld wordt circa één vraag per jaar genoemd over een verschil tussen de btw-aangifte en Opgaaf ICP.

Eenmalige regeldruk e-rapportage

De invoering van digitale rapportage leidt tot eenmalige werkzaamheden om de administraties geschikt te maken.

Aanpassen van software, koppelingen en gegevensinrichting

Voor digitale rapportage moeten boekhoud- en ERP-systemen de vereiste transactiegegevens kunnen vastleggen, selecteren en doorgeven. Hiervoor kunnen bestaande softwarepakketten en koppelingen moeten worden aangepast. De geïnterviewde softwareleverancier geeft aan dat voor e-rapportage nieuwe functionaliteit moet worden ontwikkeld, omdat specifieke ViDA-functionaliteit voor rapportage per transactie momenteel nog niet beschikbaar is. Een deel van de bestaande factuur- en btw-gegevens en infrastructuur kan daarbij mogelijk worden hergebruikt.

De benodigde aanpassingen hangen onder andere af van welke gegevens moeten worden gerapporteerd, de rapportagetermijn en het gekozen technische kanaal. Net als bij e-facturatie geldt dat, wanneer een softwareleverancier of serviceprovider wordt ingezet, een belangrijk deel van de technische werkzaamheden bij deze partij ligt en niet rechtstreeks bij de onderneming zelf.

Wanneer ondernemingen gebruikmaken van eigen of sterk maatwerkgerichte systemen, zoals bij grote ondernemingen vaker het geval is, ligt een groter deel van de inrichting bij de onderneming zelf. Omdat de uiteindelijke vereisten voor e-rapportage nog niet volledig bekend zijn, kan vooraf nog niet precies worden bepaald welke gegevensvelden, coderingen en koppelingen nodig zijn. Zodra deze vereisten nader zijn uitgewerkt, kan blijken dat aanvullende velden moeten worden ingericht, bestaande gegevens anders moeten worden gecodeerd of transacties aan nieuwe rapportagecategorieën moeten worden gekoppeld.

Tabel 12. Regeldruk aanpassen software, koppelingen en gegevensinrichting

Casus	(Tijdbesteding	x	Uurtarief)	+ Eenmalige kosten	= Totaal (regeldruk)
Zelfstandig vakman	1 -2		€56	-	**€56 - €112**
Kleine ondernemer	1 -2		€41	-	**€41 - €82**
Handels-MKB	2		€41 - €64	-	**€82 - €164**
Groot MKB	2		€48 - €72	-	**€96 - €144**
Grote onderneming	*[15]		*	*	**onbekend**

Tekstkader 6. Toelichting regeldrukberekening aanpassen software, koppelingen en gegevensinrichting

Zelfstandig vakman:

- Tijdbesteding: voor de aanvullende inrichting van de software voor e-rapportage wordt uitgegaan van 1 - 2 uur. De zelfstandig vakman kan voortbouwen op het boekhoudpakket dat voor e-facturatie is ingericht. De technische aanpassingen worden naar verwachting grotendeels door de softwareleverancier uitgevoerd. De tijdbesteding voor de ondernemer zelf betreft met name het activeren of instellen van de rapportagefunctionaliteit en het controleren of deze correct is ingericht.
- Uurtarief: €56 (voor de situatie dat geen specifiek standaard uurtarief conform het *Handboek Meting Regeldrukkosten*).
- Regeldruk: 1 - 2 uur × €56 = **€56 - €112**.

Kleine ondernemer:

- Tijdbesteding: voor de aanvullende softwareaanpassingen voor e-rapportage wordt uitgegaan van 1 - 2 uur. De onderneming gebruikt al een online boekhoudpakket en kan voortbouwen op de inrichting voor e-facturatie. De tijd betreft beperkte inrichting, controle en gewenning aan de rapportagefunctionaliteit.
- Uurtarief: €41 (standaarduurtarief voor verhuur en overige zakelijke diensten, havo/vwo/mbo 2-4)
- Regeldruk: 1 - 2 uur x €41 = **€41 - €82**

Handels-MKB:

- Tijdbesteding: voor de aanvullende inrichting voor e-rapportage wordt uitgegaan van 2 uur. De onderneming maakt gebruik van een ERP-systeem en een externe

[15] Een sterretje (*) geeft aan dat de betreffende waarde onbekend is.

serviceprovider. De technische ontwikkeling en inrichting liggen daardoor naar verwachting grotendeels bij deze partijen. Voor de onderneming zelf resteert tijd voor afstemming over de inrichting en het controleren of de rapportagefunctionaliteit aansluit op de eigen administratie.
- Uurtarief: €41 - €64 (gemiddeld uurtarief van een financieel-administratief medewerker (€48) en een financieel specialist (€64) binnen handel)
- Regeldruk: 2 uur × €41 - €64 = **€82 - €164**.

Groot MKB:

- Tijdbesteding: voor de aanvullende inrichting voor e-rapportage wordt uitgegaan van 2 uur. De technische aanpassingen aan het financiële pakket worden naar verwachting grotendeels door de softwareleverancier uitgevoerd. Voor de onderneming zelf bestaat de tijdbesteding met name uit afstemming over de benodigde inrichting en het controleren van de nieuwe functionaliteit. Wanneer het bestaande financiële pakket niet geschikt blijkt en een overstap naar een ander systeem noodzakelijk is, kan de tijdbesteding aanzienlijk hoger uitvallen. Deze situatie wordt vanwege de onzekerheid niet in de standaardberekening meegenomen.
- Uurtarief: €48 - €72 (gemiddeld uurtarief van een financieel-administratief medewerker (€48) en een financieel specialist (€72) binnen vervoer en opslag)
- Regeldruk: 2 uur × €48 - €72 = **€96 - €144**.

Grote ondernemer:

- Voor de grote onderneming kan geen afzonderlijke inschatting worden gemaakt van de kosten voor e-rapportage. De bij e-facturatie gehanteerde kosten zijn gebaseerd op ervaringen met de implementatie in België, waar e-facturatie en e-rapportage gelijktijdig zijn ingevoerd. In Nederland zal de invoering gefaseerd plaatsvinden. Hierdoor kunnen aanvullende kosten ontstaan doordat mogelijk op meerdere momenten technische aanpassingen en implementatiewerkzaamheden nodig zijn. De omvang van deze aanvullende kosten kon op basis van de interviews niet worden vastgesteld.

Aanpassen van werkprocessen, testen en inregelen

De invoering kan gevolgen hebben voor bestaande werkprocessen en vraagt tijd om de nieuwe werkwijze te testen en goed in te regelen. Bij grote ondernemingen kan bijvoorbeeld het moment waarop transacties worden geboekt moeten worden aangepast. Inkomende facturen worden nu soms pas na goedkeuring in de administratie verwerkt, terwijl digitale rapportage mogelijk vraagt om eerdere verwerking. Daarnaast blijven aansluitingen nodig tussen digitaal gerapporteerde transacties en de periodieke btw-aangifte zolang beide processen naast elkaar bestaan.

Ook moeten gegevensstromen, rapportagevelden en mappings vóór ingebruikname worden getest. Wanneer deze niet goed zijn ingericht, kunnen foutmeldingen ontstaan en moeten gegevens opnieuw worden verwerkt. Rond de invoering wordt daarom een tijdelijke piek in controle- en herstelwerkzaamheden verwacht. Ook na ingebruikname kunnen nog problemen naar voren komen die tijdens het testen niet zijn ontdekt.

Bij het grote MKB ligt de nadruk vooral op het leren werken met nieuwe functionaliteiten en het inregelen van de gewijzigde werkwijze. Een voorbereidingstijd van ongeveer een half jaar wordt in beginsel voldoende geacht, mits de benodigde software tijdig beschikbaar is. Uit ervaring met een eerdere systeemwijziging blijkt dat het vervolgens ongeveer acht weken kan duren voordat

een nieuwe werkwijze volledig is ingeregeld. Bij grotere implementaties kunnen controle- en herstelwerkzaamheden nog langer doorlopen, maar de verwachting is dat deze na één tot twee jaar duidelijk afnemen.

Tabel 13. Regeldruk aanpassen werkprocessen, testen en inregelen

Casus	(Tijdbesteding	x	Uurtarief)	+ Eenmalige kosten	= Totaal (regeldruk)
Zelfstandig vakman	5		€56	-	**€ 280**
Kleine ondernemer	5		€41	-	**€205**
Handels-MKB	5		€41 - €64	-	**€205 - €320**
Groot MKB	5		€48 - €72	-	**€240 - €360**
Grote onderneming	*		*	*	**onbekend**

Tekstkader 7. Toelichting regeldrukberekening aanpassen werkprocessen, testen en inregelen

Zelfstandig vakman:

- Tijdbesteding: Voor het aanpassen, testen en inregelen van werkprocessen wordt uitgegaan van 5 uur. Dit sluit aan bij een eenvoudige aanpassing van interne processen uit het *Handboek Meting Regeldrukkosten*. Daarbij is rekening gehouden met het feit dat een deel van de werkwijze al is aangepast voor e-facturatie.
- Uurtarief: €56 (voor de situatie dat geen specifiek standaard uurtarief conform het *Handboek Meting Regeldrukkosten*).
- Regeldruk: 5 uur × €56 = **€280**

Kleine ondernemer:

- Tijdbesteding: voor het aanpassen, testen en inregelen van werkprocessen wordt uitgegaan van 5 uur. Dit sluit aan bij een eenvoudige aanpassing van interne processen. Een deel van de werkwijze is al aangepast voor e-facturatie. Opleiding is hierbij niet meer van toepassing, vanwege eerdere ervaringen met e-facturatie.
- Uurtarief: €41 (standaarduurtarief voor verhuur en overige zakelijke diensten, havo/vwo/mbo 2-4)
- Regeldruk: 5 uur × €41 = **€205**.

Handels-MKB:

- Tijdbesteding: voor het aanpassen, testen en inregelen van werkprocessen wordt uitgegaan van 5 uur. Dit sluit aan bij een eenvoudige aanpassing van interne processen. Daarbij kan worden voortgebouwd op de aanpassingen die al voor e-facturatie zijn gedaan.
- Uurtarief: Uurtarief: €41 - €64 (gemiddeld uurtarief van een financieel-administratief medewerker (€48) en een financieel specialist (€64) binnen handel)
- Regeldruk: 5 uur × €41 - €64 = **€205 - €320**.

Groot MKB:

- Tijdbesteding: voor het aanpassen, testen en inregelen van werkprocessen wordt uitgegaan van 5 uur. Dit sluit aan bij een eenvoudige aanpassing van interne processen. Ook hier kan worden voortgebouwd op de aanpassingen voor e-facturatie.
- Uurtarief: €48 - €72 (gemiddeld uurtarief van een financieel-administratief medewerker (€48) en een financieel specialist (€72) binnen vervoer en opslag)
- Regeldruk: 5 uur × €48 - €72 = **€240 - €360**

Grote ondernemer:

- Voor de grote onderneming kan geen afzonderlijke inschatting worden gemaakt van de kosten voor e-rapportage. De bij e-facturatie gehanteerde kosten zijn gebaseerd op ervaringen met de implementatie in België, waar e-facturatie en e-rapportage gelijktijdig zijn ingevoerd. In Nederland zal de invoering gefaseerd plaatsvinden. Hierdoor kunnen aanvullende kosten ontstaan doordat mogelijk op meerdere momenten technische aanpassingen en implementatiewerkzaamheden nodig zijn. De omvang van deze aanvullende kosten kon op basis van de interviews niet worden vastgesteld.

Aandachtspunt: Bij de berekening is ervan uitgegaan dat voor e-rapportage kan worden voortgebouwd op de systemen en werkprocessen die al voor e-facturatie zijn aangepast. Daarom is voor de aanvullende technische inrichting, het testen en inregelen een relatief beperkte tijdsbesteding geraamd. Omdat e-rapportage wel een afzonderlijke implementatiestap vormt en de definitieve vereisten nog niet volledig bekend zijn, is deze raming onzeker. Als meer aanpassingen, test- en herstelwerkzaamheden of afstemming met de Belastingdienst nodig blijken, kan de daadwerkelijke tijdsbesteding hoger uitvallen.

Tabel 14. Overzicht eenmalige regeldrukkosten e-rapportage

Type kosten		Zelfstandig vakman	Kleine ondernemer	Handels-MKB	Groot MKB	Grote onderneming
Aanpassen software, koppelingen en gegevensinrichting	*Tijdbesteding (uren)*	1 -2	1 - 2	2	2	*
	Uurtarief	€56	€41	€41 - €64	€48 - €72	€50 - €78
	Regeldruk	**€56 - €112**	**€41 - €82**	**€82 - €164**	**€96 - €144**	**onbekend**
Aanpassen van werkprocessen, testen en inregelen	*Tijdbesteding (uren)*	5	5	5	5	*
	Uurtarief	€56	€41	€41 - €64	€48 - €72	€50 - €78
	Regeldruk	**€ 280**	**€205**	**€205 - €320**	**€240 - €360**	**onbekend**
Eenmalige regeldrukkosten		**€336 - €392**	**€246 - €283**	**€283 - €484**	**€336 - €504**	**onbekend**

Structurele regeldruk e-rapportage

Na invoering van digitale rapportage veranderen de terugkerende werkzaamheden rond het aanleveren, controleren en corrigeren van btw-gegevens. Deze worden hieronder besproken.

Software en onderhoudskosten

Voor digitale rapportage kunnen structurele kosten ontstaan voor aangepaste administratie- en rapportagesoftware. Een financieel dienstverlener verwacht dat boekhoudprogramma's duurder kunnen worden doordat meer gegevens moeten worden vastgelegd, gecodeerd, gemapt en doorgegeven. Ook het grote MKB houdt rekening met mogelijk hogere licentiekosten wanneer het bestaande financiële pakket niet geschikt blijkt voor de nieuwe rapportageverplichtingen.

Tabel 15. Regeldruk software en onderhoudskosten (structurele regeldrukkosten)

Casus	(Tijdbesteding	x	Uurtarief)	+ Jaarlijkse kosten	= Totaal (regeldruk) per jaar
Zelfstandig vakman	-		€56	€0	€0[16]
Kleine ondernemer	-		€41	€0	€0
Handels-MKB	-		€41 - €64	€0	€0
Groot MKB	-		€48 - €72	€137,50 - €391	**€137,50 - €391**
Grote onderneming	-		€50 - €78	€0	€0

Tekstkader 8. Toelichting regeldrukberekening software en onderhoudskosten

Zelfstandig vakman, kleine ondernemer, handels-MKB en grote onderneming:

Voor deze vier casussen wordt aangenomen dat de benodigde functionaliteit voor e-rapportage binnen het bestaande boekhoud-, administratie- of maatwerksysteem kan worden opgevangen. Er worden daarom geen aanvullende structurele software- en onderhoudskosten geraamd. Bij grote ondernemingen kunnen wel extra kosten ontstaan wanneer beheer of onderhoud is uitbesteed. In de onderzochte casus is hiervan echter geen sprake, waardoor hiervoor geen aanvullende regeldruk wordt geraamd.

Groot MKB:

Jaarlijkse kosten: bij het groot MKB wordt rekening gehouden met beperkte aanvullende structurele software-en onderhoudskosten. Omdat gebruik wordt gemaakt van sectorspecifieke software, kan voor e-rapportage aanvullende functionaliteit nodig zijn. Door de onzekerheid over de precieze eisen aan e-rapportage wordt verwacht dat softwareleveranciers een beperkte opslag in rekening kunnen brengen voor aanvullende functionaliteit en onderhoud. Tegelijkertijd hebben softwareleveranciers aangegeven dat de benodigde aanpassingen naar verwachting beperkt zijn, omdat een groot deel van de benodigde gegevens al beschikbaar is vanuit e-facturatie. Daarom wordt uitgegaan van een opslag van 10 - 15% op de jaarlijkse software- en onderhoudskosten. De kosten voor e-facturatie bedragen € 125 - € 340. De opslag hiervoor bedraagt: **€137,50 - €391 per jaar**.

Aandachtspunt: De structurele kosten van e-rapportage kunnen per onderneming en softwareleverancier verschillen. In de onderzochte casussen worden voor de meeste ondernemingen geen aanvullende kosten verwacht. Omdat e-rapportage wettelijk verplicht wordt, ligt het in de verwachting dat softwareleveranciers deze functionaliteit tegen geen of beperkte meerkosten zullen aanbieden. Afhankelijk van de softwareoplossing kunnen echter aanvullende kosten in rekening worden gebracht, bijvoorbeeld in de vorm van een vergoeding per e-rapportage. Dit heeft invloed op de uiteindelijke kosten, en mogelijke baten (zie de beschrijving bij de structurele minderkosten), van de bedrijven.

Terugkerende controles en aansluitingen

Een structurele activiteit betreft het controleren of de digitaal gerapporteerde gegevens aansluiten op de financiële administratie en de btw-aangifte. Bij de grote onderneming wordt verwacht dat aansluitingsberekeningen nodig blijven zolang de transactierapportage en de

[16] Zie aandachtspunt op pagina 36 voor verdere toelichting.

periodieke btw-aangifte naast elkaar bestaan. Verschillen kunnen onder meer ontstaan door wisselkoersen en verschillen tussen het rapportage- en boekingsmoment. Het verklaren van dergelijke verschillen kan aanvullende tijd vragen.

De omvang hiervan hangt mede af van de uiteindelijke rapportagetermijn. Een korte termijn betekent dat fouten of ontbrekende gegevens sneller moeten worden onderzocht en hersteld.

Tekstkader 9. Toelichting berekening regeldruk terugkerende controles en aansluitingen

Zelfstandig vakman, kleine ondernemer, handels-MKB, groot MKB

- Voor deze casussen wordt vooralsnog aangenomen dat de tijdbesteding aan controles en aansluitingen niet wezenlijk verandert. De ondernemer zal moeten blijven controleren of de digitale gegevens aansluiten op de financiële administratie en de btw-aangifte. Omdat de precieze vormgeving van e-rapportage nog niet vaststaat, is nog niet volledig te bepalen of en in welke mate deze controles veranderen.

Handels-MKB, groot MKB en grote onderneming

- Voor deze casussen kan mogelijk de tijdsbesteding toenemen omdat vaker moet worden gerapporteerd en dus ook vaker moeten worden gecontroleerd. De controle is nodig doordat verschillen kunnen ontstaan tussen de gerapporteerde gegevens en de financiele administratie, bijvoorbeeld door wisselkoersen, correcties of verschillen tussen rapportage- en boekingsmoment. Met name bij ondernemingen met grensoverschrijdende transacties kunnen deze verschillen ontstaan. Per keer zijn de controles echter wel korter omdat per keer minder gegevens moeten worden gecontroleerd. Het netto-effect op de tijdsbesteding is nog onzeker en wordt daarom niet afzonderlijk gekwantificeerd. Daarom is het effect op de regeldruk **onbekend**.

Foutmeldingen, correcties en informatieverzoeken

Ook na de implementatiefase kunnen aanvullende werkzaamheden ontstaan door foutmeldingen, correcties en informatieverzoeken. Tegelijkertijd kan e-rapportage het aantal fouten juist beperken. Een groot deel van de gegevens is al digitaal beschikbaar en wordt volgens vaste gegevensvelden en rekenregels aangeleverd. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld handmatige invoerfouten en afrondingsverschillen afnemen.

Daar staat tegenover dat de Belastingdienst door e-rapportage over meer en (waarschijnlijk gedetailleerdere) transactiegegevens beschikt. Hierdoor kunnen verschillen eerder worden gesignaleerd en kunnen aanvullende vragen ontstaan. Het beantwoorden daarvan kan extra tijd vragen wanneer transacties moeten worden nagezocht, verschillen moeten worden verklaard of aanvullende informatie moet worden verzameld. Bij complexere vraagstukken kan daarbij ook inzet van fiscale of juridische expertise nodig zijn. Ervaringen van de grote onderneming in andere landen laten zien dat deze werkzaamheden sterk kunnen verschillen per inrichting van het systeem en de handhaving. In Roemenië werden bijvoorbeeld circa drie vragen per maand ontvangen over verschillen tussen gerapporteerde gegevens en de btw-aangifte. Sommige vragen vergden voor de bedrijven meerdere dagen onderzoek. Deze ervaring geeft aan welke werkzaamheden kunnen ontstaan, maar wordt niet als raming voor Nederland gebruikt.

De Belastingdienst verwacht echter dat deze extra informatie juist kan bijdragen aan een gerichtere handhaving. Doordat risico's beter kunnen worden gedetecteerd en geselecteerd, verwacht de Belastingdienst het toezicht efficiënter te kunnen inzetten en ondernemers minder vaak benaderen met brede informatieverzoeken of arbeidsintensieve controles. Daarmee zou de e-

rapportage per saldo ook kunnen leiden tot een lagere toezichtlast. Wel blijft het mogelijk dat bij concrete afwijkingen aanvullende vragen of onderzoek nodig zijn.

Tekstkader 10. Toelichting regeldrukberekening foutmeldingen, correcties en informatieverzoeken

Alle casussen

Voor deze casussen is in de huidige situatie geen sprake van structurele informatieverzoeken, correcties of herstelwerkzaamheden die door e-rapportage worden vervangen of uitgebreid. Hierdoor ontstaat op dit onderdeel naar verwachting geen aanvullende regeldruk, maar ook geen regeldrukverlichting. Incidenteel kunnen er besparingen zijn omdat door de automatisering minder kans is op fouten bij de gegevensverwerking, maar ook daar blijft controle nodig omdat systemen niet alles op de juiste manier kunnen verwerken.

Daarnaast heerst er onzekerheid over de informatieverzoeken die ondernemers ontvangen van de Belastingdienst. Door de grotere hoeveelheid informatie verwachten bedrijven juist meer verzoeken te krijgen. Ervaringen uit het buitenland waar dit systeem reeds werkt, ondersteunen deze verwachting. De Nederlandse Belastingdienst geeft echter aan juist verzoeken te verwachten omdat de grotere hoeveelheid informatie juist ook meer inzicht geeft en dus ook vragen kan voorkomen. Daarom is het effect op de regeldruk **onbekend**.

Vervallen en verminderen van bestaande werkzaamheden (structurele minderkosten)

Tegenover deze werkzaamheden staan mogelijke structurele minderkosten. Voor ondernemingen met intracommunautaire transacties vervalt de afzonderlijke Opgaaf ICP wanneer deze gegevens via de digitale rapportage worden aangeleverd. De omvang van deze besparing hangt af van de huidige tijdsbesteding aan de Opgaaf ICP en het aantal intracommunautaire transacties. Daarbij geldt als nuancering dat rond de huidige Opgaaf ICP relatief veel herstelacties en communicatie plaatsvinden. Dit geeft veel werk voor de Belastingdienst maar ook de bedrijven die worden benaderd ervaren hier regeldruk(kosten). Het gaat bijvoorbeeld om het benaderen van ondernemingen die geen of niet tijdig een Opgaaf ICP hebben ingediend. Doordat de e-rapportage automatisch wordt gegenereerd, kunnen problemen met tijdigheid en volledigheid worden voorkomen en daarmee ook de herstelacties vanuit de Belastingdienst. Uitgaande van de definitie van 100% naleving, vallen de kosten voor het alsnog aanleveren en herstellen van de Opgaaf ICP buiten de regeldruk. Dit neemt niet weg dat hierdoor geen effecten zijn op de kosten voor bedrijven (en de Belastingdienst).

Bij het grote MKB wordt de Opgaaf ICP momenteel maandelijks handmatig ingevuld door gegevens uit het financiële systeem over te nemen in het portaal van de Belastingdienst. De werkzaamheden vallen binnen de totale tijdsbesteding van maximaal circa twintig minuten voor voorbereiding, controle en indiening van de aangifte. Hierdoor is de potentiële directe tijdsbesparing in deze casus beperkt.

Ook bij de zelfstandig vakman is de huidige tijdsbesteding aan de btw-aangifte beperkt tot circa 30 minuten tot één uur per kwartaal. Hierdoor is de bestaande hoeveelheid administratieve werkzaamheden die door verdere automatisering kan vervallen in deze casus beperkt.

Voor grotere ondernemingen kan automatisering mogelijk meer bestaande controlewerkzaamheden verminderen. Het EY-rapport verwijst bijvoorbeeld naar ramingen waarbij een vooraf ingevulde btw-aangifte jaarlijks circa 1,5 dag voor micro- en kleine ondernemingen, zes dagen voor middelgrote ondernemingen en twaalf dagen voor grote ondernemingen kan besparen. Deze besparing is afhankelijk van de gekozen Nederlandse inrichting en met name van de vraag of digitale rapportage daadwerkelijk wordt gebruikt om de btw-aangifte vooraf in te vullen. Daarnaast benoemd het EY-rapport andere potentiële minderkosten van e

Tabel 16. Regeldruk vervallen en verminderen van bestaande werkzaamheden (structurele minderkosten)

Casus	(Tijdbesteding	x	Uurtarief)	+ Eenmalige kosten	= Totaal (regeldruk) per jaar
Zelfstandig vakman	-		€56	€0	€0
Kleine ondernemer	-		€41	€0	€0
Handels-MKB	- 48		€41 - €64	€0	**€1.968 - €3.072 besparing**
Groot MKB	-		€48 - €72	€0	**€0**
Grote onderneming	- 96		€50 - €78	€0	**€4.800 - €7.488 besparing**

Tekstkader 11. Toelichting regeldrukberekening vervallen en verminderen van bestaande werkzaamheden

Zelfstandig vakman:

Tijdbesteding: het EY-rapport raamt voor micro- en kleine ondernemingen dat een vooraf ingevulde btw-aangifte een tijdsbesparing van circa 1,5 dag per jaar kan opleveren. Uitgaande van 8 uur per werkdag komt dit neer op 12 uur per jaar. Uit de interviews met de zelfstandig vakman blijkt echter dat de huidige tijdsbesteding aan de btw-aangifte slechts circa 30 minuten tot één uur per kwartaal bedraagt. Gelet op deze beperkte huidige tijdsbesteding wordt in deze casus **geen verandering** in de tijdbesteding verwacht.

Kleine ondernemer:

Tijdbesteding: het EY-rapport raamt voor micro- en kleine ondernemingen dat een vooraf ingevulde btw-aangifte een tijdsbesparing van circa 1,5 dag per jaar kan opleveren. Uitgaande van 8 uur per werkdag bedraagt de potentiële tijdsbesparing 12 uur per jaar. In de huidige situatie maakt de onderneming echter al gebruik van een softwarebedrijf waarbij de aangiftes vooraf zijn ingevuld. Hierdoor leidt de maatregel naar verwachting **niet tot een verandering** in de tijdsbesteding.

Handels-MKB:

- Tijdsbesteding: het EY-rapport raamt voor middelgrote ondernemingen dat een vooraf ingevulde btw-aangifte een tijdsbesparing van circa 6 dagen per jaar kan opleveren. Uitgaande van 8 uur per werkdag komt dit neer op 48 uur per jaar. Dit sluit aan bij de mogelijke besparingen op basis van het interview voor deze casus.
- Uurtarief: €41 - €64 (uurtarief van een financieel-administratief medewerker en een financieel specialist binnen handel)
- Regeldruk: 8 uur × €41 - €64 = **€1.968 - €3.072 besparing per jaar**.

Groot MKB:

Tijdsbesteding: In de huidige situatie wordt al relatief weinig tijd besteed aan de Opgaaf ICP en btw-aangifte, omdat deze gegevens al grotendeels vooraf zijn ingevuld. Daarom wordt in deze casus **geen tijdsbesparing verwacht** door verplichte e-rapportage.

Grote ondernemer:

- Tijdbesteding: het EY-rapport raamt voor grote ondernemingen dat een vooraf ingevulde btw-aangifte een tijdsbesparing van circa 12 dagen per jaar kan opleveren. Uitgaande van 8 uur per werkdag komt dit neer op 96 uur per jaar. De daadwerkelijke besparing is afhankelijk van de mate waarin e-rapportage bestaande aangifte- en controlewerkzaamheden automatiseert of laat vervallen.
- Uurtarief: €50 - €78 per uur (administratief medewerker (€50) en financieel specialist (€78) binnen de sector industrie).
- Regeldruk: 96 uur × €50 - €78 = **€4.800 - €7.488 besparing per jaar**.
- De op basis van de casus en de nadere afstemming met de klankbordgroep is duidelijk dat de gevolgen voor grote ondernemingen zeer uiteen kunnen lopen afhankelijk van de interne organisatie en de afspraken met externe partijen. Hiermee zullen zeker niet alle grote ondernemingen deze besparing hebben.

Tabel 17. Overzicht structurele regeldrukkosten e-rapportage (kosten en baten per jaar)

Type kosten		Zelfstandig vakman	Kleine ondernemer	Handels-MKB	Groot MKB	Grote onderneming
Software en onderhoudskosten	*Tijdbesteding (uren)*	-	-	-	-	-
	Uurtarief	€56	€41	€41 - €64	€48 - €72	€50 - €78
	Regeldruk	-	-	-	€137,50 - €391	-
Terugkerende controles en aansluitingen	***Regeldruk***	**onbekend**	**onbekend**	**onbekend**	**onbekend**	**onbekend**
Foutmeldingen, correcties en informatieverzoeken	***Regeldruk***	**onbekend**	**onbekend**	**onbekend**	**onbekend**	**onbekend**
Vervallen en verminderen van bestaande werkzaamheden	*Tijdbesteding(uren)*	0	0	-48	0	-96
	Uurtarief	€56	€41	€41 - €64	€48 - €72	€50 - €78
	Regeldruk	-	-	**€1.968 - €3.072 besparing**	-	**€4.800 - €7.488 besparing**
Structurele regeldrukkosten		-	-	**€1.968 - €3.072 besparing**	**€137,50 - €391**	**€4.800 - €7.488 besparing**

4.3 Kennisname

Bedrijven maken eenmalige kosten om kennis te nemen van de nieuwe verplichtingen. Voordat een bedrijf kan bepalen welke aanpassingen er nodig zijn om aan de verplichtingen van e-facturatie en e-rapportage te voldoen, moet het zich op de hoogte stellen van de nieuwe regelgeving en de gevolgen daarvan voor de eigen organisatie. De tijd en eventuele kosten die hiermee samenhangen, worden aangemerkt als kennisnamekosten.

In dit hoofdstuk worden de kennisnamekosten voor e-facturatie en e-rapportage in kaart gebracht. Hierbij gaat het onder meer om de tijd die bedrijven nodig hebben om kennis te nemen

van de nieuwe verplichtingen en om te bepalen welke gevolgen deze hebben voor hun bestaande systemen, processen en werkwijzen.

Kosten kennisname door bedrijven

Uit het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare blijkt dat een deel van de ondernemingen ten tijde van het onderzoek al bekend was met de aankomende ViDA-verplichtingen[17]. Van de onderzochte ondernemingen heeft 57% nog nooit van ViDA of van e-facturatie als toekomstige Europese verplichting gehoord. Daartegenover staat dat 13% globaal weet wat de wetgeving inhoudt, 8% weet of de onderneming onder de verplichting valt en 7% weet concreet welke acties nodig zijn om aan de verplichting te voldoen. Deze percentages geven de bekendheid met ViDA weer op een moment dat de Rijksoverheid nog niet actief over de aankomende verplichtingen heeft gecommuniceerd.

E-facturatie en e-rapportage vormen samen een samenhangend pakket aan wijzigingen. Hoewel een gefaseerde implementatie ertoe kan leiden dat ondernemingen op twee verschillende momenten kennisnemen van de verplichtingen, gaan we voor deze berekening uit van één kennisnamemoment. Daarbij veronderstelt Sira dat ondernemingen de relevante wijzigingen in samenhang zullen beoordelen en zich daarop gezamenlijk zullen voorbereiden. Gezien de inhoud en de mogelijke gevolgen voor de administratie, facturatie en systemen beschouwen we dit als een matige kennisnameactiviteit. Conform het *Handboek Meting Regeldrukkosten* wordt hiervoor uitgegaan van 5 minuten per medewerker die kennis moet nemen van de wijzigingen. De doorwerking kan wel complex zijn, maar dat is meegenomen bij de eenmalige kosten.

Het aantal medewerkers dat kennis moet nemen, verschilt naar verwachting naar bedrijfsomvang. Bij kleinere ondernemingen zal de kennisname veelal bij de ondernemer zelf of één administratief medewerker liggen. Bij grotere ondernemingen zijn doorgaans meerdere medewerkers betrokken, bijvoorbeeld vanuit de financiële administratie en IT. Voor de berekening stellen we voor uit te gaan van de volgende aantallen:

Tabel 18. Kennisnamekosten (eenmalig)

Categorie	Aantal medewerkers dat kennisneemt	Uurtarief	Tijd per medewerker in uren	Totale kosten per onderneming in uren	Aantal bedrijven	Totale kosten
Zelfstandig vakman	1	€56	0,083	€4,67	1.365.400	**€ 6.371.867**
Kleine onderneming	1 -2	€41	0,083	€3,42 - €6,83	311.345	**€ 1.063.762 - € 2.127.524**
Handels-MKB	2 -3	€41 - €64	0,083	€6,83 - €16,00	51.460	**€ 351.643 - € 823.360**
Groot MKB	3 -5	€48 - €72	0,083	€12,00 - €30,00	10.590	**€ 127.080 - € 317.700**
Grote onderneming	25	€50 - €78	0,083	€104,17 - €162,50	2.860	**€ 297.917 - € 464.750**
					Totaal	**€ 8.212.269 - € 10.105.201**

[17] Het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare is uitgevoerd vóór de publicatie van de contourenbrief over de nationale implementatie van ViDA. De resultaten geven daarmee het kennisniveau van ondernemingen weer op een moment waarop de voorgenomen Nederlandse invulling van de verplichtingen nog niet bekend was gemaakt.

4.4 Vergelijking andere onderzoeken

Om de orde van grootte van de resultaten van de casussen te duiden, worden zij vergeleken met andere onderzoeken naar de gevolgen van ViDA. Daarbij zijn met name de Impact Assessment van de Europese Commissie en het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare relevant.

Tekstkader 12. Toelichting andere onderzoeken

- ***Europese Impact Assessment:*** De Europese Commissie heeft in 2022 een impact assessment uitgevoerd naar de gevolgen van ViDA. Daarin zijn verschillende varianten van digitale btw-rapportage onderzocht en zijn zowel kosten als mogelijke besparingen voor ondernemingen geraamd, uitgesplitst naar bedrijfsgrootte en binnenlandse of grensoverschrijdende activiteit.
- ***MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare:*** In opdracht van de Belastingdienst heeft Verian en Mare in 2026 onderzoek gedaan naar de bekendheid met, houding tegenover en verwachte gevolgen van ViDA onder Nederlandse ondernemingen. Het onderzoek bestond uit een kwantitatief onderzoek onder ruim 1.100 ondernemingen en een kwalitatieve verdieping onder 30 ondernemingen. Daarbij is onder meer gekeken naar softwaregebruik, verwachte implementatiekosten, structurele kosten, ervaren voordelen en knelpunten van e-facturatie en digitale rapportage.

Let op! De uitkomsten zijn niet één-op-één vergelijkbaar met de ramingen uit andere onderzoeken. De onderzoeken hanteren verschillende bedrijfscategorieën, een andere afbakening van kosten en baten en, in het geval van de Europese Impact Assessment, een EU-brede in plaats van Nederlandse context. Het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare brengt vooral verwachte kosten, baten en knelpunten onder Nederlandse ondernemingen in beeld, terwijl de Europese Impact Assessment jaarlijkse netto-effecten raamt voor bredere categorieën ondernemingen. De Europese ramingen omvatten bovendien andere kosten en baten dan de structurele regeldrukeffecten in dit onderzoek.

De vergelijking wordt daarom gebruikt om de **richting en orde van grootte** van de effecten te duiden. Afwijkingen kunnen samenhangen met verschillen in bedrijfsgrootte, factuurvolume, digitaliseringsgraad, internationale activiteiten en de mate waarin processen in de huidige situatie al zijn geautomatiseerd.

Eenmalige effecten

Tabel 19. Eenmalige regeldruk overzicht – Sira Consulting

Casus	Regeldruk e-facturatie	Regeldruk e-rapportage	Totaal
Zelfstandig vakman	€1.176 - €2.464	€336 - €392	**€1.512 - €2.856**
Kleine ondernemer	€164 - €328	€246 - €283	**€410 - €611**
Handels-MKB	€21.401 - €43.444	€283 - €484	**€21.684 - €43.928**
Groot MKB	€1.656 - €2.556	€336 - €504	**€1.992 - €3.060**
Grote ondernemer	€258.725 -€291.611	Onbekend	**€258.725 - €291.611 aanvullende kosten onbekend**

Het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare laat zien dat ongeveer de helft van de ondernemingen verwacht eenmalig tijd en geld te moeten investeren om aan de nieuwe verplichtingen

te voldoen. De meest genoemde kostenposten zijn het aanpassen of aanschaffen van software (76%), het aanpassen van administratieve processen (65%), externe ondersteuning (39%) en opleiding van medewerkers (29%). De omvang van de verwachte investering hiervoor loopt sterk uiteen. Bij ondernemingen die uitsluitend binnenlands factureren verwacht 22% minder dan €500 aan kosten en 28% tussen €500 en €2.000. Tegelijkertijd verwacht 7% tussen €5.000 en €20.000 aan kosten en 1% €20.000 of meer. Bij ondernemingen die ook intracommunautair factureren ligt de verdeling meer richting de hogere kostencategorieën: 17% verwacht tussen €5.000 en €20.000 aan kosten en 10% €20.000 of meer.

De casusuitkomsten uit dit onderzoek passen bij dit beeld van een brede spreiding. De geraamde eenmalige regeldrukkosten voor de zelfstandig vakman, kleine ondernemer en het groot MKB liggen in een orde van grootte die ook in het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare regelmatig wordt genoemd. Voor het handels-MKB liggen de geraamde kosten aan de bovenkant van en deels boven de door het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare onderscheiden categorieën. Dit hangt in deze casus samen met de overgang van een nog relatief handmatig ingericht factuurproces naar een verder geautomatiseerde verwerking. Hiervoor zijn onder meer technische inrichting, koppelingen, mappings en testwerkzaamheden nodig. Voor de grote ondernemer liggen de geraamde kosten aanzienlijk hoger. Dit hangt samen met de specifieke uitgangssituatie van deze casus, waarin meerdere systemen en koppelingen moeten worden aangepast en omvangrijke technische implementatie- en testwerkzaamheden nodig zijn.

Daarbij geldt dat de bedragen uit het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare verwachtingen van ondernemingen weergeven, terwijl de bedragen in dit onderzoek zijn opgebouwd vanuit concrete activiteiten, tijdbestedingen en externe kosten binnen afzonderlijke casussen. Ook kent het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare aan de bovenkant slechts de categorie €20.000 of meer. Daarmee is niet zichtbaar hoe hoog de verwachte kosten binnen deze groep daadwerkelijk zijn en bij welk type ondernemingen de hoogste bedragen optreden. De hogere ramingen voor het handels-MKB en de grote ondernemer kunnen daarom niet rechtstreeks worden afgezet tegen een bovengrens uit het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare. De uitkomsten zijn vooral bruikbaar om de spreiding en orde van grootte te vergelijken en niet als directe validatie van de afzonderlijke ramingen.

Structurele effecten

Tabel 20. Structurele regeldruk overzicht – vergelijking Sira Consulting en Europese Impact Assessment

Casus	Regeldruk e-facturatie	Regeldruk e-rapportage	Totaal		Actief	Netto impact Europese Impact Assessment
Zelfstandig vakman	€120 - €180		€120 - €180	**Micro/ klein**	Binnenland	€200 kosten / €100 besparing
Kleine ondernemer	€256 besparing		€256 besparing		Buitenland	€300 / €600 besparing
Handels-MKB	€7.747 - €69.940 besparing	€1.968 - €3.072 besparing	€9.715 - €73.012 besparing	**Medium /groot**	Binnenland	€1.400 kosten / €12.300 besparing
Groot MKB	€2.300 - €7.795 besparing	€137,50 - €391	€1.909 - €7.658 besparing		Buitenland	€3.600 / €17.200 besparing
Grote ondernemer	€2.500 - €7.800 besparing	€4.800 - €7.488 besparing	€7.300 - €15.288 besparing			

Voor de jaarlijkse effecten biedt de Europese Impact Assessment een aanvullende vergelijking. De uitkomsten uit dit onderzoek sluiten op onderdelen aan bij deze Europese ramingen. Voor de zelfstandig vakman ligt de geraamde structurele toename van €120 tot €180 per jaar in een vergelijkbare orde van grootte als de Europese bandbreedte voor micro- en kleine ondernemingen die uitsluitend binnenlands actief zijn. Voor het groot MKB en de grote ondernemer liggen de geraamde structurele besparingen eveneens binnen of deels binnen de Europese bandbreedte voor grensoverschrijdend actieve middelgrote en grote ondernemingen.

De grootste afwijking doet zich voor bij het handels-MKB. In deze casus wordt de structurele besparing hoger geraamd dan de Europese bandbreedtes. Dit verschil hangt mede samen met de specifieke uitgangssituatie van deze casus. Het handels-MKB kent een groot factuurvolume met nog relatief veel handmatige verwerking van inkomende facturen, waardoor verdere automatisering een aanzienlijke tijdsbesparing kan opleveren. De Europese ramingen houden geen rekening met aanvullende efficiëntiewinsten[18] door verdere automatisering van bedrijfsprocessen, zoals vermindering van handmatige invoer, verwerking en registratie van facturen. Deze besparingen vormen in de casus van het handels-MKB een belangrijk deel van de geraamde structurele besparing. Dit beeld sluit aan bij de Europese bevindingen en bij de casussen in dit onderzoek: de grootste structurele besparingen treden vooral op bij ondernemingen met grotere factuurvolumes en processen waarin nog ruimte bestaat voor verdere automatisering.

Let op! In dit onderzoek kon de regeldruk van terugkerende controles en aansluitingen en foutmeldingen, correcties en informatieverzoeken nog niet worden gekwantificeerd. De Europese Impact Assessment raamt wel algemene structurele nalevingskosten, maar maakt niet inzichtelijk in hoeverre deze specifieke werkzaamheden daarin zijn meegenomen en hoe de geraamde bedragen precies zijn opgebouwd. De bedragen zijn daarom lastig één-op-één te vergelijken.

Wel liggen de geraamde structurele kosten van de Europese Impact Assessment in dezelfde orde van grootte als de bevindingen uit de onderzochte casussen. Dit ondersteunt op hoofdlijnen de uitkomsten, maar neemt niet weg dat de totale kosten anders kunnen uitvallen doordat bepaalde werkzaamheden nog niet zijn gekwantificeerd.

[18] Besparingen zoals vooraf ingevulde btw-aangiften, voordelen van e-facturatie, zoals snellere uitgifte en lagere print- en portokosten en het vervallen van recapitulatieve statements/ICP-achtige verplichtingen zijn wel meegenomen.

5 Conclusies

5.1 Regeldrukgevolgen e-facturatie

De invoering van verplichte e-facturatie leidt in de onderzochte casussen tot zowel eenmalige als structurele regeldrukeffecten. De aard en omvang van deze effecten verschillen sterk tussen ondernemingen en hangen vooral samen met de huidige inrichting van de financiële administratie, de mate van digitalisering, het gebruik van software en het aantal en type facturen dat wordt verwerkt. De onderzochte casussen zijn daarmee vooral gebruikt om verschillende praktijksituaties en mogelijke effecten in beeld te brengen. De uitkomsten kunnen niet zonder meer worden vertaald naar een landelijk beeld van de regeldruk.

Eenmalige regeldrukeffecten

De eenmalige regeldruk van e-facturatie bestaat voornamelijk uit het aanpassen of aanschaffen van software, het verwerken van stamgegevens voor de nieuwe werkwijze en het aanpassen van werkprocessen en instructies. De omvang van deze inspanningen verschilt per onderneming en hangt vooral samen met de mate van digitalisering en de complexiteit van de bestaande administratieve processen en systemen.

Voor ondernemingen die nog beperkt gebruikmaken van digitale systemen kunnen vooral kosten en tijd nodig zijn voor de aanschaf en inrichting van geschikte software en het eigen maken van de nieuwe werkwijze. Ondernemingen die al gebruikmaken van e-facturatie en boekhoudsoftware kunnen veelal voortbouwen op bestaande systemen, waardoor de benodigde aanpassingen beperkter zijn. Bij ondernemingen met grotere en meer complexe (maatwerk)systeemlandschappen kunnen juist omvangrijke aanpassingen en testwerkzaamheden nodig zijn, bijvoorbeeld voor verschillende systemen en koppelingen. Ervaringen van deze bedrijven met de implementatie in andere landen kan hierbij helpen, maar omdat per land er ook aanvullende verschillende eisen gelden, geeft dat weinig voordeel in de kosten.

Naast de technische aanpassingen vraagt de invoering om het controleren en eventueel verwerken van klant- en leveranciersgegevens en om het aanpassen van werkprocessen. Naarmate meer systemen en medewerkers bij het facturatieproces betrokken zijn, kan ook de benodigde inspanning voor instructie, opleiding en het testen van nieuwe processen toenemen.

Let op! De bedragen in onderstaande tabellen (tabel 21 t/m 24) gelden uitsluitend voor de onderzochte casussen. De kosten hangen sterk samen met de bestaande inrichting van de financiële administratie, de mate van digitalisering, het gebruik van software en de benodigde systeemaanpassingen. De uitkomsten zijn daarmee niet representatief voor de genoemde ondernemingscategorieën en kunnen niet zonder meer worden vertaald naar een landelijk beeld van de regeldruk. Zo heeft een zzp'er die al wel een facturatiesysteem gebruikt deels de eigenschappen van de kleine ondernemer wat de kosten en baten beïnvloed.

Tabel 21. Eenmalige regeldrukeffecten e-facturatie per casus

Casus	Eenmalige regeldrukeffecten
Zelfstandig vakman (zzp'er)	€1.176 - €2.464
Kleine ondernemer	€164 - €328
Handels-MKB	€21.401 - €43.444
Groot MKB	€1.656 - €2.556
Grote ondernemer	€258.725 -€291.611

Structurele regeldrukeffecten

Per casus zijn de structurele regeldrukgevolgen verschillend. De effecten van e-facturatie bestaan voornamelijk uit veranderingen in software-, abonnements- en transactiekosten en uit veranderingen in de tijdsbesteding aan het verwerken van facturen.

Voor ondernemingen die nu nog geen facturatiesysteem gebruiken en met een relatief laag factuurvolume kunnen aanvullende softwarekosten relatief zwaar wegen, omdat deze kosten naar verwachting beperkt worden gecompenseerd door de verwachte tijdsbesparing. Naarmate het factuurvolume toeneemt en het proces in de huidige situatie meer handmatige verwerking vergt, ontstaan meer mogelijkheden om door automatisering tijd te besparen. Bij ondernemingen die al in hoge mate zijn geautomatiseerd, is de aanvullende tijdsbesparing naar verwachting beperkter. Een belangrijk deel van de efficiëntiewinst is daar immers al onderdeel van de huidige werkwijze. Voor deze ondernemingen kunnen de structurele effecten vooral bestaan uit aanvullende licentie- en transactiekosten van facturen en kosten voor het beheer en onderhoud van aangepaste systemen.

De onderzochte casussen laten zien dat e-facturatie, afhankelijk van de uitgangssituatie, zowel tot extra structurele regeldruk als tot structurele besparingen kan leiden. Verdere automatisering kan leiden tot een vermindering van handmatige werkzaamheden en daarmee tot tijdsbesparing. Tegelijkertijd kunnen voor ondernemingen met een beperkt factuurvolume of een reeds sterk geautomatiseerd proces de mogelijkheden om aanvullende efficiëntiewinst te realiseren beperkt zijn. Voor de casus van de zelfstandig vakman geeft de voorgenomen regelgeving wel een toename van de regeldrukkosten.

Tabel 22. Structurele regeldrukeffecten e-facturatie per casus

Casus	Structurele regeldrukeffecten
Zelfstandig vakman (zzp'er)	€120 - €180
Kleine ondernemer	€256 besparing
Handels-MKB	€7.747 - €69.940 besparing
Groot MKB	€2.300 - €7.795 besparing
Grote ondernemer	€2.500 - €7.800 besparing

5.2 Regeldrukgevolgen e-rapportage

Het invoeren van e-rapportage brengt additionele regeldrukkosten met zich mee. Naast de primaire investering, betreft dit vooral besparingen door het wegvallen van de Opgaaf ICP. Wel zijn er nog enkele onzekere onderdelen die mogelijk nog tot aanvullende kosten kunnen leiden.

Eenmalige regeldrukeffecten

De eenmalige regeldruk van e-rapportage bestaat voornamelijk uit het inrichten van de rapportagefunctionaliteit en het aanpassen, testen en inregelen van werkprocessen. Omdat e-rapportage sterk samenhangt met e-facturatie, sluit de benodigde inrichting direct aan op de systemen en processen die voor e-facturatie worden aangepast. De benodigde inspanning verschilt afhankelijk van de mate waarin rapportagefunctionaliteiten, zoals de Opgaaf ICP en btw-aangiften, nu al onderdeel zijn van de gebruikte software en de mate waarin de financiële administratie is geïntegreerd. Bij ondernemingen met relatief eenvoudige administratieve processen kan het vooral gaan om het instellen en controleren van de functionaliteit en het aanpassen van de werkwijze. Bij ondernemingen met complexere maatwerksystemen kan daarnaast nog afstemming tussen verschillende systemen, koppelingen en softwareleveranciers nodig zijn.

Vooral bij grotere ondernemingen is de omvang van de aanvullende eenmalige regeldruk voor e-rapportage nog onzeker. De benodigde functionaliteit wordt naar verwachting ingebouwd in de software van e-facturatie, waardoor ondernemingen zelf weinig aanvullende technische aanpassingen hoeven te doen. De eventuele aanvullende kosten hangen vooral af van de wijze waarop softwareleveranciers deze functionaliteit ontwikkelen en in rekening brengen. De Europese Impact Assessment bevestigt wel dat de implementatiekosten bij grotere ondernemingen substantieel kunnen zijn[19].

De onderzochte casussen laten daarmee zien dat de aanvullende eenmalige regeldruk van e-rapportage sterk afhankelijk is van de mate waarin e-rapportage kan worden geïntegreerd met e-facturatie en bestaande administratieve systemen.

Tabel 23. Eenmalige regeldrukeffecten e-rapportage per casus

Casus	Eenmalige regeldrukeffecten
Zelfstandig vakman (zzp'er)	€336 - €392
Kleine ondernemer	€246 - €283
Handels-MKB	€283 - €484
Groot MKB	€336 - €504
Grote ondernemer	onbekend

Structurele regeldrukeffecten

De structurele effecten van e-rapportage bestaan uit een combinatie van veranderingen in tijdsbesteding en eventuele software- en onderhoudskosten. Daarnaast vervallen bestaande werkzaamheden (Opgaaf ICP).

De invoering van e-rapportage kan leiden tot een vermindering van handmatige werkzaamheden wanneer gegevens rechtstreeks vanuit de financiële administratie of e-factuur kunnen worden gebruikt voor de rapportage. Dit kan met name voordelen opleveren bij ondernemingen met veel transacties en een vergaand geautomatiseerd administratief proces. Het vervallen van de huidige Opgaaf ICP draagt hier eveneens aan bij.

Tegelijkertijd kan de voorgenomen situatie invloed hebben op de tijdsbesteding voor bijvoorbeeld het herstellen van fouten en het opvolgen van informatieverzoeken. Zowel extra tijdsinzet als besparingen kunnen hierbij optreden. De omvang van deze werkzaamheden is op basis van de onderzochte casussen nog onzeker en mede afhankelijk van de handhavingsstrategie van de

[19] De Europese Commissie geeft aan dat de kosten van digitale rapportageverplichtingen voor multinationale ondernemingen in belangrijke mate bestaan uit eenmalige implementatiekosten, vooral bij complexere systemen. Voor grote multinationals worden indicatieve kosten genoemd tot circa € 200.000 voor realtime rapportage en tot circa € 500.000 voor e-facturatie.

Belastingdienst. Ook kan de mate waarin software- en onderhoudskosten toenemen verschillen tussen ondernemingen.

Tabel 24. Structurele regeldrukeffecten e-rapportage per casus

Casus	Structurele regeldrukeffecten
Zelfstandig vakman (zzp'er)	-
Kleine ondernemer	-
Handels-MKB	€1.968 - €3.072 besparing
Groot MKB	€138 - €391
Grote ondernemer	€4.800 - €7.488 besparing

5.3 Representativiteit

De onderzochte casussen geven inzicht in de mogelijke regeldrukeffecten van e-facturatie en e-rapportage voor verschillende typen ondernemingen. Bij de selectie van de casussen is rekening gehouden met verschillen in onder meer digitaliseringsgraad, factuurvolume, softwaregebruik en de inrichting van de financiële administratie. De casussen geven daarmee een beeld van de belangrijkste factoren die regeldrukeffecten kunnen beïnvloeden en van de wijze waarop deze effecten tussen ondernemingen kunnen verschillen.

De onderzochte casussen zijn echter niet statistisch representatief voor het Nederlandse bedrijfsleven als geheel. Het aantal onderzochte ondernemingen is beperkt en het aantal uitgewerkte casussen is beperkt in verhouding tot brede doelgroep waarop de voorgenomen regelgeving invloed heeft. De onderzochte ondernemingen en casussen vormen daarmee geen afspiegeling van de gehele doelgroep.

Binnen dezelfde typen bedrijven kunnen daarnaast de administratieve processen, systemen en activiteiten verschillen. Daarnaast kunnen sectorspecifieke kenmerken en verschillen in bijvoorbeeld internationale activiteiten leiden tot andere regeldrukeffecten. Tenslotte zijn in deze casussen geen situaties onderzocht waarbij financiële adviseurs worden ingehuurd door ondernemers om hen te helpen met de uitvoering van de facturatie en/of de rapportage.

De vergelijking met andere onderzoeken[20] biedt wel aanvullende context voor de interpretatie van de uitkomsten en geeft aan dat de individuele resultaten van de onderzochte casussen passen binnen de indicatie van de effecten gegeven in de andere onderzoeken. De resultaten moeten daarom vooral worden geïnterpreteerd als een indicatie van de aard, richting en mogelijke omvang van de regeldrukeffecten. Zij bieden inzicht in welke effecten kunnen optreden, bij welke typen ondernemingen deze effecten relatief sterk kunnen zijn en welke factoren daarbij een rol spelen. De uitkomsten zijn niet geschikt om zonder nadere onderbouwing de gemiddelde kosten of effecten voor het gehele Nederlandse bedrijfsleven af te leiden.

[20] Het MKB ViDA-onderzoek van Verian en Mare en de Europese impact assessment

6 Aanbevelingen

Hoofdstuk 5 heeft op het niveau van het huidige kabinetsvoorstel de regeldrukeffecten in kosten en baten geduid zoals deze voortkomen uit dit onderzoek. Dit onderzoek geeft verder aanknopingspunten om de invoering van e-facturatie en e-rapportage zo in te richten dat eenmalige en structurele regeldruk voor ondernemingen zoveel mogelijk worden beperkt. In dit hoofdstuk beschrijven we, conform de opdracht, deze mogelijkheden om de regeldrukeffecten te verlichten.

Voorkom extra implementatielast door tijdig duidelijkheid te bieden over de eisen aan de e-rapportage

Wij bevelen aan om e-facturatie en e-rapportage zoveel mogelijk in samenhang en tijdig uit te werken. Vanaf 1 juli 2030 gelden de Europese rapportageverplichtingen voor relevante grensoverschrijdende transacties, terwijl de binnenlandse rapportage volgens de huidige fasering vanaf 1 juli 2031 wordt ingevoerd. 58% van de Nederlandse ondernemingen verstuurt en/of ontvangt intracommunautaire facturen, en krijgt daardoor al vanaf 2030 te maken met de Europese rapportageverplichtingen.

De gefaseerde invoering brengt het risico met zich mee dat ondernemingen en softwareleveranciers systemen en processen in twee stappen moeten aanpassen. Ondernemingen die uitsluitend binnenlands handelen, kunnen in 2030 eerste aanpassingen doen voor e-facturatie en een jaar later opnieuw voor e-rapportage. Voor ondernemingen die ook grensoverschrijdend actief zijn, kan de fasering ertoe leiden dat zij tijdelijk verschillende werkwijzen voor binnenlandse en grensoverschrijdende transacties naast elkaar moeten hanteren.

Tijdige duidelijkheid over de inrichting en technische eisen van de binnenlandse e-rapportage kan deze extra implementatie- en overgangslasten beperken. Wanneer ondernemingen en softwareleveranciers bij de implementatie in 2030 al weten welke eisen vanaf 2031 gelden, kunnen zij systemen en processen waar mogelijk direct daarop inrichten. Dit verkleint het risico dat een jaar later opnieuw aanpassingen nodig zijn.

Besteed bij de implementatie specifieke aandacht aan zzp'ers en grote ondernemingen

De casussen laten zien dat de gevolgen van de nieuwe verplichtingen sterk verschillen naar type onderneming. Aan de ene kant staan zelfstandig ondernemers die veelal een eenvoudige en grotendeels handmatige administratie voeren en momenteel nauwelijks softwarekosten hebben ten aanzien van de facturatie. Voor hen kan de overstap naar e-facturatie relatief groot zijn ten opzichte van de omvang van de administratie. Aan de andere kant beschikken grote ondernemingen weliswaar over geautomatiseerde maatwerksystemen, maar kan het maatwerk ertoe leiden dat aanpassingen omvangrijk zijn.

Wij bevelen daarom aan om bij de voorbereiding op de invoering rekening te houden met de uiteenlopende ondersteuningsbehoeften van deze groepen. Voor zelfstandig ondernemers kan daarbij worden gedacht aan laagdrempelige en praktische informatie over wat zij moeten regelen en welke oplossingen beschikbaar zijn. Voor grote ondernemingen ligt de behoefte eerder bij tijdige duidelijkheid over technische specificaties, voldoende testmogelijkheden en afstemming over complexe systeem- en factuurstromen. Daarnaast kan worden bezien of voor groepen waarop de implementatielasten relatief zwaar drukken aanvullende ondersteuning passend is. Dit kan bijdragen aan een tijdige voorbereiding en het beperken van de implementatielasten.

Voer aanvullend onderzoek uit voor een meer representatief beeld van de totale effecten

Om de regeldrukeffecten voor het Nederlandse bedrijfsleven als geheel in kaart te brengen, bevelen wij aan aanvullend onderzoek uit te voeren onder een grotere groep ondernemingen.

Daarbij is het van belang niet alleen naar bedrijfsgrootte te kijken, maar ook rekening te houden met verschil in softwaregebruik, factuurvolume, automatiseringsgraad, inrichting van de financiële administratie en de mate waarin ondernemingen binnenlands of grensoverschrijdend actief zijn.

Daarnaast verdient het aanbeveling om in vervolgonderzoek gericht aandacht te besteden aan sectoren die in het huidige onderzoek beperkt zijn vertegenwoordigd. De bij het onderzoek betrokken klankbordgroep gaf hiervoor in ieder geval de volgende voorbeelden: de agrarische sector, de bouwsector en detachering. Door deze sectoren afzonderlijk in het onderzoek te betrekken, kan beter worden vastgesteld in hoeverre de regeldrukeffecten daar afwijken van de effecten die in de huidige casussen naar voren komen. Ook is meer inzicht nodig in de rol van externe dienstverleners, zoals accountants, boekhouders en andere financieel adviseurs. Met name voor kleinere ondernemingen kunnen zij een belangrijke rol spelen bij de implementatie en uitvoering van e-facturatie en e-rapportage, waardoor een deel van de regeldruk zich bij deze dienstverleners kan voordoen of via hun dienstverlening bij ondernemingen terechtkomt.

Een bredere onderzoeksbasis maakt het mogelijk om verschillen tussen ondernemingen en sectoren beter te duiden, bandbreedtes voor tijdsbesteding en kosten verder te verfijnen en daarmee een nauwkeuriger beeld te krijgen van de regeldruk voor het Nederlandse bedrijfsleven als geheel.

Bijlage I Europese standaard EN 16931

Op een e-factuur zijn de volgende vermeldingen verplicht[21]:

- de datum van de uitreiking van de factuur;
- een opeenvolgend nummer, met één of meer reeksen, waardoor de factuur eenduidig wordt geïdentificeerd;
- het btw-identificatienummer waaronder de belastingplichtige de prestatie heeft verricht;
- het btw-identificatienummer van de afnemer waaronder hij een prestatie heeft afgenomen waarvoor hij tot voldoening van de btw is gehouden of waaronder hij een intracommunautaire goederenlevering heeft afgenomen, tenzij gebruik wordt gemaakt van de nieuwe One-Stop Shop-regeling voor overbrengingen van eigen goederen;
- de volledige naam en het volledige adres van de belastingplichtige en zijn afnemer;
- de hoeveelheid en de aard van de geleverde goederen of de omvang en de aard van de verrichte diensten;
- de datum waarop de prestatie heeft plaatsgevonden of voltooid is of de datum waarop de vooruitbetaling is gedaan, voor zover die datum vastgesteld is en verschilt van de uitreikingsdatum van de factuur;
- de maatstaf van heffing voor elk tarief en elke vrijstelling, de eenheidsprijs, btw niet inbegrepen, evenals eventuele vooruitbetalingskortingen, prijskortingen en rabatten indien die niet in de eenheidsprijs zijn inbegrepen;
- het toegepaste btw-tarief;
- het te betalen btw-bedrag, tenzij een bijzondere regeling van toepassing is waarvoor de Btw-richtlijn deze vermelding uitsluit;
- de vermelding 'factuur uitgereikt door afnemer', wanneer de afnemer de factuur uitreikt in plaats van degene die de prestatie verricht;
- in geval van een vrijstelling, een verwijzing naar de toepasselijke richtlijnbepaling of nationale bepaling, of een andere vermelding dat de prestaties zijn vrijgesteld;
- de vermelding 'btw-verlegd', wanneer de afnemer tot voldoening van de btw is gehouden;
- bij levering van een nieuw vervoermiddel, de gegevens waaruit volgt dat het vervoermiddel als 'nieuw' wordt beschouwd;
- de vermelding 'Bijzondere regeling reisbureaus', wanneer deze regeling wordt toegepast;
- de vermelding 'Bijzondere regeling – gebruikte goederen', 'Bijzondere regeling – kunstvoorwerpen' of 'Bijzondere regeling – voorwerpen voor verzamelingen of antiquiteiten', wanneer een van deze regelingen wordt toegepast;
- het btw-identificatienummer, de volledige naam en het adres van de fiscaal vertegenwoordiger, wanneer deze gehouden is tot voldoening van de btw.

[21] Overgenomen uit het EY-rapport, gebaseerd op artikel 226 jo. de artikelen 220 en 221 van Richtlijn 2006/112/EG (Btw-richtlijn).

Bijlage II Interviewtoelichting

II.I Introductie

Achtergrond

De Europese Unie introduceert met het ViDA pakket (VAT in the Digital Age) een ingrijpende modernisering van het btw-stelsel. Kern van deze herziening is de verplichting tot digitale facturering en realtime rapportage voor btw-transacties. Het ministerie van Financiën wil inzicht in de regeldruk en bedrijfseffecten van deze maatregel voor het Nederlandse bedrijfsleven, zodat het beleid goed onderbouwd en goed kan worden gecommuniceerd.

Doelstelling en aanpak

Het centrale doel van dit project is het in kaart brengen van de regeldruk en de bredere bedrijfseffecten van de ViDA-maatregelen voor het Nederlandse bedrijfsleven. Daarbij onderscheiden wij twee typen effecten:

1. Eenmalige regeldruk: de 'implementatielast' die ondernemers ondervinden bij het invoeren van de nieuwe verplichtingen (aanpassen van systemen, processen en werkwijzen).
2. Structurele regeldruk: de blijvende verandering in de regeldruk als gevolg van de operationele verplichtingen onder ViDA, zowel toe- als afnames.

Wij brengen deze effecten in kaart voor de verschillende doelgroepen (op basis van bedrijfsomvang, sector en aard van de transacties) en separaat voor ViDA A en ViDA B. Een bijzonder aandachtspunt is het inzichtelijk maken van de drempel: de periode waarin de implementatielast groter is dan de latere besparing in regeldruk.

Het onderzoek is gestart met bureauonderzoek naar de verschillende typen effecten van de ViDA-maatregelen. Om vervolgens zowel de eenmalige implementatielasten als de structurele gevolgen van de Nederlandse implementatie van ViDA voor bedrijven inzichtelijk te maken, voeren wij vijf casestudies uit. Deze hebben betrekking op de zelfstandige vakman, de kleine dienstverlener, de handels-mkb'er, het grotere mkb-bedrijf en de grote onderneming. Verder wordt informatie opgehaald bij softwarebedrijven en financiële dienstverleners.

II.II Interviewonderwerpen

Organisatie

Tekstkader 13. Interviewvragen achtergrond

1. Kunt u kort iets vertellen over uw onderneming?
2. Hoeveel medewerkers heeft uw onderneming?

Financiële administratie

3. Hoe is de financiële administratie en facturatie binnen uw onderneming georganiseerd?
4. Wordt er gebruik gemaakt van een boekhoudprogramma?
   - Zo ja, welke?
   - Zo nee, hoe houdt u uw administratie bij?

5. Welke (andere) hulpmiddelen worden gebruikt voor de administratie? Bijvoorbeeld Word, Excel, e-mail, internetbankieren.
6. Hoeveel tijd besteedt uw onderneming gemiddeld aan de financiële administratie? Bijvoorbeeld dagelijks, één keer per week of één keer per maand.

Facturatie

Tekstkader 14. Interviewvragen facturatie

Gegevens

1. Welke klantgegevens gebruikt u voor het opstellen van facturen?
2. Hoe worden deze gegevens opgeslagen?

Versturen

3. Hoe stelt uw onderneming momenteel verkoopfacturen op?
4. Hoe veel tijd kost het gemiddeld om een factuur op te stellen?
5. Hoe verstuurt u uw verkoopfacturen? Bijvoorbeeld post, e-mail, pdf, e-facturen.
6. Hoeveel facturen verstuurt uw onderneming gemiddeld per jaar?

Ontvangen

7. Hoe ontvangt en verwerkt uw onderneming inkoopfacturen?
   - Worden gegevens handmatig verwerkt of automatisch ingelezen?
8. Hoe bewaart en archiveert u ontvangen facturen?
9. Hoeveel inkoopfacturen ontvangt uw onderneming gemiddeld per jaar?
10. Hoeveel tijd kost het gemiddeld om een ontvangen factuur te verwerken?

Betalingsherinnering

11. Hoe wordt er bijgehouden of facturen al zijn betaald?
12. Hoeveel tijd wordt besteed aan het controleren en verwerken van betalingen?

E-facturatie

13. Maakt u momenteel al gebruik van e-facturen?
    - Zo ja, voor welk deel van de verzonden en ontvangen facturen?
    - Via welke software, systemen of netwerken?
14. Verschilt het gebruik van e-facturatie tussen verschillende klanten of leveranciers?

Toekomst

15. Wat verwacht u dat er binnen uw onderneming moet veranderen om aan de nieuwe verplichtingen voor e-facturatie te kunnen voldoen?
16. Verwacht u dat u uw huidige software of systemen moet aanpassen, uitbreiden of vervangen?
17. Verwacht u dat klant- of leveranciersgegevens moeten worden gecontroleerd, aangevuld of aangepast om e-facturen te kunnen verzenden en ontvangen?
18. Moeten medewerkers leren werken met een nieuwe werkwijze of nieuwe functionaliteiten?
19. Verwacht u bij de invoering ondersteuning nodig te hebben van bijvoorbeeld een softwareleverancier, accountant of administratiekantoor?
20. Verwacht u dat u uw huidige software of systemen moet aanpassen, uitbreiden of vervangen?

21. Moeten koppelingen met boekhoudpakketten, ERP-systemen of andere applicaties worden aangepast?
22. Kunt u een inschatting geven welke kosten of tijd verbonden zijn aan deze aanpassingen?

Na invoering

1. Als e-facturatie eenmaal is ingevoerd, verwacht u dan dat het opstellen, verzenden en verwerken van facturen meer of minder tijd kost dan nu?
   - Verwacht u dat de combinatie van Nederlandse en buitenlandse e-facturen tot extra complexiteit leidt?
2. Verwacht u dat e-facturatie leidt tot meer of minder fouten, correcties of herstelwerkzaamheden?

Overig

3. Zijn er nog andere werkzaamheden, kosten of besparingen als gevolg van de invoering van e-facturatie?

Rapportage

Tekstkader 15. Interviewvragen rapportage

6. Wie verzorgt momenteel de btw-aangifte van uw onderneming?
7. Hoe vaak doet uw onderneming een btw-aangifte? Bijvoorbeeld maandelijks, per kwartaal of jaarlijks.
8. Hoe worden gegevens voor de btw-aangifte verzameld? Bijvoorbeeld via een boekhoudprogramma, Excel of bankafschriften.
9. Hoeveel tijd is uw onderneming gemiddeld kwijt aan het verzamelen, ordenen en aanleveren van de gegevens voor één btw-aangifte?

Correcties

10. Ontvangt uw onderneming weleens vragen, foutmeldingen of informatieverzoeken van de Belastingdienst over de btw-aangifte?
11. Komt het voor dat een ingediende btw-aangifte moet worden gecorrigeerd?
12. Hoe vaak komt dit voor en welke werkzaamheden zijn hiervoor nodig?

ICP-opgave

13. Is uw onderneming momenteel verplicht een ICP-opgave in te dienen?
14. Zo ja, wie verzorgt deze?
15. Hoe worden de benodigde gegevens verzameld?
16. Hoeveel tijd is gemiddeld verbonden aan het opstellen en indienen van een ICP-opgave?

Toekomstige situatie

17. In hoeverre heeft u momenteel zicht op wat de invoering van e-rapportage voor uw onderneming gaat betekenen?
18. Wat verwacht u dat er binnen uw onderneming moet veranderen om aan de nieuwe verplichtingen voor e-rapportage te kunnen voldoen?
19. Verwacht u dat u uw huidige software of systemen moet aanpassen, uitbreiden of vervangen?

20. Verwacht u dat bestaande werkprocessen of controles moeten worden aangepast?
    - Zo ja, welke?
21. Moeten werknemers leren werken met een nieuwe werkwijze of nieuwe functionaliteiten?
22. Verwacht u bij de invoering ondersteuning nodig te hebben van bijvoorbeeld een softwareleverancier, accountant of administratiekantoor?
23. Kunt u een inschatting geven welke kosten of tijd verbonden zijn aan deze aanpassingen?

Na invoering

24. Als e-rapportage eenmaal is ingevoerd, verwacht u dan dat de werkzaamheden rond de btw-aangifte meer of minder tijd kosten dan nu?
    - Welke werkzaamheden worden eenvoudiger of komen te vervallen?
    - Komen er ook nieuwe werkzaamheden of controles bij?
25. Verwacht u dat e-rapportage leidt tot meer of minder fouten, correcties of herstelwerkzaamheden?
26. Verwacht u een tijd- of kostenbesparing wanneer de ICP-opgave door e-rapportage vervalt of verandert?

Overig

27. Zijn er nog andere werkzaamheden, kosten of besparingen als gevolg van de invoering van e-rapportage?

Bij de effecten die we in kaart brengen maken we een onderscheid in de kosten voor e-facturatie en e-rapportage. Het is mogelijk dat alleen e-facturatie wordt doorgevoerd of dat e-rapportage niet tegelijk met e-facturering wordt ingevoerd. Het is daarom van belang om de kosten voor de beide onderdelen apart in beeld te brengen. Daarnaast kan het zijn dat het tegelijkertijd implementeren juist ook weer andere kosten geeft dat de aparte trajecten. Dit geeft voor alle volgende vragen ook de onderstaande vraag.

Tekstkader 16. Interviewvragen toekomstige implementatie

1. Welke effecten heeft het voor uw organisatie wanneer e-facturatie en e-rapportage afzonderlijk worden geïmplementeerd, in vergelijking met een gelijktijdige implementatie?
    - Welke gevolgen verwacht u hiervan voor de benodigde tijd, kosten en werkzaamheden?

II.III Achtergrondinformatie

Dit hoofdstuk beschrijft de verwachte bedrijfseffecten van e-facturatie en e-rapportage op basis van bureauonderzoek. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen eenmalige implementatiekosten en structurele veranderingen na invoering.

Eenmalige veranderingen

Meerkosten e-facturatie

Aanpassingskosten
De invoering leidt eerst tot aanpassingskosten. Bedrijven moeten hun administratie, facturatiesoftware en vaak ook ERP- of boekhoudsystemen geschikt maken voor gestructureerde e-facturen. Dat kan betekenen: nieuwe software, een koppeling met een dienstverlener of Peppol-access point, aanpassing van factuursjablonen, inrichting van datavelden en testen met klanten en leveranciers. Vooral bedrijven die nu nog werken met Word-, Excel- of pdf-facturen zullen een grotere omschakeling moeten maken.

Stamgegevens

Ook moeten bedrijven hun stamgegevens beter op orde brengen. Denk aan juiste btw-nummers, adresgegevens, klantgegevens, bankrekeningnummers, factuurcodes en btw-behandelingen. Omdat factuurgegevens sneller en gestructureerder aan de Belastingdienst worden doorgegeven, wordt de foutmarge kleiner: verkeerde data leidt sneller tot afwijkingen of correcties.

Dit leidt eenmalig tot extra kosten, omdat bedrijven hun bestaande klant-, leverancier- en factuurgegevens moeten controleren, corrigeren en aanvullen voordat zij met gestructureerde e-facturatie kunnen werken. Gegevens die bij papieren facturen of pdf-facturen nog handmatig konden worden hersteld, moeten bij e-facturatie vooraf juist in het systeem staan. Bedrijven moeten daarom tijd besteden aan het opschonen van stamgegevens, het juist inrichten van btw-codes en factuurvelden, het aanpassen van software en het testen van de gegevensuitwisseling. Deze werkzaamheden brengen eenmalige implementatiekosten met zich mee, maar zijn nodig om te voorkomen dat facturen worden geweigerd, verkeerd worden verwerkt of leiden tot foutieve digitale rapportages.

Opleiding en procesaanpassingen
Daarnaast ontstaan ook eenmalige kosten voor opleiding en procesaanpassing. Medewerkers van administratie, finance, sales en inkoop moeten weten hoe e-facturen worden aangemaakt, ontvangen, gecontroleerd en gecorrigeerd. Bij grotere organisaties kan dit ook betekenen dat interne goedkeuringsprocessen, contractmanagement en inkoopprocessen moeten worden aangepast.

Voor kleine ondernemers zijn de kosten waarschijnlijk beperkter, maar niet afwezig. Zij zullen vaak geen groot pakket nodig hebben, maar wel moeten overstappen op een onlineboekhoudpakket, portaal of app. Het EY-rapport wijst erop dat een eenmanszaak met weinig facturen waarschijnlijk met een eenvoudige portal of mobiele app uit de voeten kan, maar dat ook dan tijd nodig is om de nieuwe werkwijze te leren.

Meerkosten e-rapportage

Stamgegevens

Voor e-rapportage is het noodzakelijk dat stam- en transactiegegevens vooraf volledig, juist en eenduidig in de administratie zijn vastgelegd. De digitale rapportage wordt rechtstreeks gevoed vanuit facturatie-, boekhoud- en ERP-systemen. Dat betekent dat onder meer btw-nummers, btw-codes, klant- en leveranciersgegevens, factuurdatums en transactietyperingen op orde moeten zijn en consistent moeten worden gebruikt. De invoering van e-rapportage vraagt daarom om het controleren, opschonen en waar nodig aanvullen van bestaande gegevensbestanden.

Opleiding en procesaanpassingen

Medewerkers moeten leren werken met nieuwe rapportageflows, controles en correctieprocedures. Ook kunnen boekings- en goedkeuringsprocessen moeten worden aangepast, zodat gegevens tijdig en correct worden gerapporteerd. Tijdens de invoering kan tijdelijk extra capaciteit nodig zijn voor opleiding en ondersteuning.

Integratie met bestaande systemen
Voor e-rapportage moeten facturatie- en btw-processen worden gekoppeld aan rapportageplatformen. Ook de koppelingen tussen verkoop-, inkoop-, boekhoud-, ERP- en btw-systemen moeten geschikt zijn om gegevens volledig en tijdig door te geven.

Structurele veranderingen e-facturatie

Meerkosten e-facturatie

Software en onderhoud

Structurele kosten kunnen ontstaan voor softwareabonnementen, aanvullende modules, transactiekosten per factuur, onderhoud van koppelingen, ondersteuning door softwareleveranciers en het beheer van gebruikersrechten. Het EY-rapport noemt daarbij onder meer transactiekosten van enkele centen per factuur via een provider.

Daarnaast kunnen kosten ontstaan voor digitale archivering, beveiliging en naleving van bewaartermijnen. Deze vaste kosten drukken relatief zwaar op bedrijven met een beperkt factuurvolume.

Minderkosten e-facturatie

Automatisering facturatieproces

De belangrijkste structurele besparing ontstaat door automatisering van het facturatieproces. Gestructureerde e-facturen kunnen rechtstreeks in boekhoud- en ERP-systemen worden ingelezen en verwerkt. Hierdoor nemen handmatige invoer, controles, fouten en herstelwerk af.

De besparing is vooral groot bij inkomende facturen. Uit Belgisch onderzoek[22] blijkt dat de verwerking van een papieren B2B-factuur € 8,04 kost, tegenover € 2,27 voor een gestructureerde e-factuur. Bij uitgaande facturen dalen de kosten van € 4,44 naar € 1,20. De totale potentiële besparing wordt geraamd op € 9,01 per B2B-factuur. Ook het EY-rapport[23] verwijst naar analyses waarin de kosten per factuur met circa 55% tot 70% afnemen ten opzichte van papieren verwerking.

Minder bijkomende kosten

Door de overstap op e-facturatie kunnen kosten voor papier, printen, enveloppen, porti en fysieke archivering afnemen. Ook indirecte kosten kunnen dalen door minder handmatige controles, herstelwerk en betalingsherinneringen.

Snellere betalingstermijnen

Gestructureerde factuurgegevens kunnen sneller worden gecontroleerd, goedgekeurd en verwerkt. Hierdoor kan de doorlooptijd van het facturatieproces afnemen, wat kan bijdragen aan kortere betalingstermijnen en een betere cashflow.

[22] E-facturatie 2022 - FOD Beleid en Ondersteuning BOSA
[23] ViDA e-facturatie en digitale rapportage - EY 2026

Structurele veranderingen e-rapportage

Meerkosten e-rapportage

Compliance monitoring

E-rapportage vraagt om structurele controle op de volledigheid, juistheid en tijdigheid van gerapporteerde transacties. Extra werkzaamheden kunnen ontstaan bij foutmeldingen, correctiefacturen, afwijkende btw-behandelingen, verleggingsregelingen en internationale transacties.

Software en onderhoud

Structurele kosten kunnen ontstaan voor softwareabonnementen, rapportagemodules, onderhoud van koppelingen, ondersteuning door leveranciers en beheer van gebruikersrechten en machtigingen**.**

Dataopslag en beveiliging

Transactie- en rapportagegegevens moeten veilig worden opgeslagen en gedurende de geldende termijn beschikbaar blijven. Hiervoor kunnen aanvullende software, opslagcapaciteit, beveiligingsmaatregelen en licenties nodig zijn

Minderkosten e-rapportage

Vereenvoudiging btw-aangiften

Doordat transactiegegevens al gestructureerd beschikbaar zijn, kunnen btw-aangiften op termijn gedeeltelijk worden geautomatiseerd of vooraf ingevuld. Dit kan de tijdsbesteding aan de aangifte verminderen en de kans op verschillen en invoerfouten verkleinen.

Ook kan de periodieke ICP-opgaaf mogelijk vervallen of worden vervangen, omdat intracommunautaire transacties al per transactie worden gerapporteerd. De daadwerkelijke besparing hangt af van de uiteindelijke inrichting van het rapportagesysteem en van de verplichtingen die daarnaast blijven bestaan.

Minder bijkomende kosten

Automatische gegevensoverdracht kan leiden tot minder handmatige gegevensverzameling, controles en correcties. Ook kan de inzet van accountants en administratiekantoren voor routinematige aangiftewerkzaamheden afnemen. Mogelijk kunnen ook kosten voor papier, printwerk en fysieke archivering afnemen.

Samen werken aan maatschappelijke vooruitgang

Het vooruitstrevende team van Sira Consulting bestaat uit een diversiteit van gekwalificeerde adviseurs met hooggespecialiseerde sectorkennis en procesmatige deskundigheid.

In nauwe samenwerking met onze opdrachtgevers bereiden we politiek-bestuurlijke besluitvorming en de implementatie hiervan in de praktijk voor.

Gedurende projecten vertalen we complexe beleidsvraagstukken naar concrete oplossingen, door middel van onafhankelijk kwantitatief en kwalitatief onderzoek. Daarnaast ondersteunen, adviseren en evalueren wij bij het optimaliseren van de uitvoering en de implementatie van beleid op een efficiënte en effectieve manier in de praktijk.

Met robuust sociaalwetenschappelijk en bedrijfseconomisch onderzoek dragen we zo bij aan slimmere overheidsprocessen, betere dienstverlening en lagere kosten.

Vanuit deze samenwerking met onze opdrachtgevers en stakeholders streven we onze missie na: werken aan maatschappelijke vooruitgang, een bijdrage leveren aan het realiseren van een gunstig economisch klimaat, het bevorderen van burgerparticipatie en goed openbaar bestuur.

Sira Consulting

Vandaag. Voor de overheid van morgen.

Herculesplein 88
3584 AA Utrecht

KvK nr. 30182559
+31 (0)30 602 49 00

info@siraconsulting.nl
www.siraconsulting.nl